

100

UVA B95C

Ms. 225

360

MO
S. D. N. PAVLO. P. P. V.

Hispaniarum

CANONIZATIONIS

Servi Dei Isidori Agricole Oppidi de MADRID.

RELATIO

Per tres ^{Res} Rotæ & Aud. ab eadem Sanctæ Ur̄i deputatos nempe
Franciscum Sacratum, Archiepiscopum Damascenum
Ioannem Baptistam Coccinum Decanum eiusdem Rotæ
Alphonsum Manzanedum de Quinones.

In qua Processuum Acta, & probationes expenduntur, & iudi-
cium super Canonizatione facienda interponitur ad prescriptum
Sacrorum Ritualium.

S. R. E.

S. D. N. PAVLOVY

ИМПЕРИИ

КАНОНИЗАЦИИ

СВЯТЫХ ПЕТРА И ПАВЛА

РЕДАКТО

Второй выпуск издан в 1875 году в Москве
Издательство Святого Петра и Павла
Издательство Святого Петра и Павла
Издательство Святого Петра и Павла

Второй выпуск издан в 1875 году в Москве
Издательство Святого Петра и Павла
Издательство Святого Петра и Павла

1875

Offerimus hodie *S. V.* in sanctorum numero ad-
 scribendum. non Regem Diademate coronatum.
 non Principem, aut diuitem aliquem gemmis, au-
 roque fulgentem, huiusmodi enim cultum parum es-
 se aptum ad imitandam Christi humilitatem sa-
 ris suo exemplo ostendit Heraclius Imperator. Non etiam adduci-
 mus hominem, mollibus indutum, qui enim hac veste, luxuque vir-
 gidi, & unguentis opleri, ac delibuti se hominibus admirandos pre-
 stant in domibus Regum habitant. Beati ergo *T.* que in terris
 se Seruum Seruorum Dei appellans, imitatur humilitatem, que il-
 lius Sectatores exalcat, & ad Celos perducit. presentamus *Isidorum*
 pauperem, humilem, & Agricolam, qui cum cogitauit in Celo magna
 fabricam construere Cellitudinis de fundamento prius cogitauit.
 humilitatis, & illam insequendo agriculturę incubuit, qua fami-
 liam suam honeste, licet cum parumonia, alere & aluisse, et cum non so-
 lum ad hunc effectum agros corporaliter, sed sanctis, pijsque exercitijs
 ebantate fruente, & firma fide, ac spe in Deo, continuaque oratione,
 & contemplatione agrum proprię anime, & conscientię colente, fruc-
 tusque spirituales & herimos, ac Deo gratissimos ex hac cultura
 collegit, non immerito celestis Agricola appellari valet, itaque diui-
 tes, & Principes Terrę antecellere meretur, nec isti illum quamuis
 Agricolam dedignari debent, cum etiam *Christus D. N.* Patrem
 suum Omnipotentem, Agricolam vocauerit in euangelio apud Ioan.
 cap. xxi. maxime cum quamuis Agricola pauper, & humilis, lute-
 rarumque ignarus de Deo, illiusque summa bonitate lege, & pre-
 ceptis ad deo alit lenserit, ut cognouerit, illa omnino esse seruanda,
 nulloque modo transgredienda, prout *Isidorus*, illa nunquam

transgressus fuit, sed semper omni conatu, & studio illa in suo pectore conseruauit, adimplendaque curauit, et agnoscens communis generis humani summi insidias, et quod cum illo luctam inire oportebat, ne resisteret cum nudo ad illam deueniret, sicque cecius ad terram traheretur, nihil in mundo possedit, sequē ad hanc luctam mirabiliter fulgentibus amoris Dei, et proximi, ceterarumque uirtutum armis muniuit, sicque cum **I. H. S. V.** Redemptore Nro apud **Matth.** cap. xi. dicere potest Confiteor tibi Pater Dñe Rex Celi, & Terre, quia abscondisti hec à sapientibus, et prudentibus, & reuelasti ea paruulis. Ut autem appareat quē, et quanta arcana diuina mysteria Deus hinc paruulo Agricole, & humili famulo suo **Iudori** reuelauerit, facile ex discursu istius Relationis constabit. **¶** tunc autem ordo debitus in hac Relatione seruetur, illam in Tres Articulos distinctos, et separatos diuidendam duximus. In primo namque Arto de Processu Remissoriali, et qualiter legitime fuerit fabricatus, agemus, ibique de examine testium, et quod fuerint ualide examinati, ostendemus: deindeque ad Processum Compulsorialem deueniemus, qui demonstrabitur legitime, et seruatis seruandis de iure confectus, ita ut iura in illo compulsata esse in forma probante, appareat. In 2o. uero Articulo principali de Sanctitate uite Serui Dei **Iudori**, illiusque miris uirtutibus, gratiis, et donis, quibus dum in humanis ageret ab Omnipotenti Deo sua diuina miseratione condecoratus fuit, sermonens faciemus. In 3o. autem articulo deueniemus ad miracula, quę etiam in uita eiusdem Beati **Iudori**, quam post illius felicissimum obitum Deus in Sanctis suis mirabilis dignatus fuit intercessionē famuli sui operari.

Articulus Primus

De Processu Remissoriali, & de Examine Testium

Postquam Commissio *S. V.* nobis directa super Canonizatione-
istius Serui Dei *Iudori* fuit presentata. per nosque humiliter
Jurisdictio per illam commissa acceptata instanter pro parte
Procuratoris *Excoltae Maestans* Oppidique de *Madrid* fuerit
petite littere Remissoriales ad partes pro testibus circa Sancti-
tatem vite B. *Iudori* miraculaque examinandis. iuxta Arti-
culos in actis exhibitos. Interrogatoriaque data pro parte *Fisca-*
lis. quas decreuimus directas *Su^{mo} & Reu^{mo} D. Don Bernardo de*
Rojas. & *Sandoual S. R. E. Presb^{ro} Cardinali. Reu^{mo} Episco-*
po Canarieni. admodumque Reu^o Rectori Don Ioanni de Ozes.
Ecclesie Cathedralis Carthaginenⁱ Cantori. & Canonico. que illis per
eosdem Procuratores. de quorum mandatis legitime nobis consti-
tit. presentate fuerunt. ipsique ab illis requisiti. iurisdictionem
sibi commissam acceptarunt. & ad dictarum litterarum executi-
onem se paratos obtulerunt. Rotulumque Articulorum aperiri
mandarunt. & in Notarium Franciscum Ortiz de Salzedo. in-
Nuncium vero Iudouicum de Vallejo deputarunt. a quorum
quolibet solitum Iuramentum de fideliter exercendo receperunt.
et ad instantiam eorundem Procuratorum locum. & bonas audi-
encie assignarunt. et testibus per Procuratores presentatis pri-
us citatis. ad se examini subiiciendum. & formiter a quolibet illor.

Juramento de veritate dicenda recepto, & interrogatis prius per
tenorem Interrogatoriorum, deindeque per Articulos latorum, et tan-
dem examine cuiuslibet absoluto tam per testes, qui scribere scie-
bant, quam per Iudices, & Notarium depositio cuiusque fuit
subscripta, omnibusque testibus sic examinatis, & eisdem Pro-
curatoribus instantibus, fuit per eosdem Iudices decretum, ut
procederetur ad eiusdem processus, eorundemque testium depositio-
nem fidelem transumptionem, & auscultationem, ac collationem ad
quon effectum assignarunt locum, & dies, ac Hilationem Cembron No-
tarium Aplicum, ut insimul cum Francisco Orciz Notario Actuario
istius Processus Remissorialis ad dnm collationem decernerent, qui
Juramentum de fideliter exercendo in manibus Iudicum prestavit:
predictisq; sic peractis, & eisdem Procuratoribus petentibus, Iudices
copie, & originali istius Processus suum decretum interposuerunt,
& dnm copiam aubenticam mandarunt claudi, & sigillari, prout
factum fuit, & Portitori consignatum, ut ad Curiam transportaretur,
& iuramento exhibito per Portitorem de fideliter transportando, quod
adimpletum fuit, prout euentus docuit, & Processus coram nobis trans-
portatus ad instantiam legitimi Procuris earundem Partium iussi-
mus, illum recognosci, & aperiri, ac interpretari de Hispano in Latini
sermone, prout factum fuit, et per nos diligentia, qua potuimus, pro-
cessu isto remissoriali examinato, consueimus illum confectum coram D.
Epo Canarien, et Thesaurario Carthaginen esse in forma probanti.
Sed quia in Commissione eisdem tribus Iudicibus directi, dicitur, com-
mutamus, et mandamus, quatenus per vos ipsos vice nra coniunctim,
& simul procedentes, aut re D. Canionale absente, vel impedito, vel in-
teresse nolente, vos duo Epis Canarien, & Don Joannes de Ores.

con-

coniunctim, simulque procedentes omnes, & singulos testes &c. Et
 reperiretur aliqui actus facti, Et aliqui testes examinati per D. Car-
 dinalem, Et D. Theſaurarium absque interuentu Epi Canarieni, du-
 bitauimus de Validitate dei examinis, Atorūq; actorum ex eo quod,
 ut ex verbis dei commissionis apparet tantummodo possent Epus
 Canarieni, Et Theſaurarius infimul absq; D. Cardinale, stante illius
 impedimento, procedere, non autem concederetur facultas D. Cardinali, Et
 alteri ex alijs duobus iudicibus. Coniudice impedito procederet, prout Do-
 minus Cardinalis cum deo Theſaurario propter impedimentum Epi Cana-
 rieni processit ad examen, Et quosdam alios actus tam in deo Remiss-
 quam in Comp. Ut autem si qua nullitas ex predictis resultabat, sana-
 retur, fuit ad **S. W.** habitus recursus pro dea sanatione, quam **V. B.**
 arbitrio nosero commisit, prout in commissione manu S. V. subscripta, Et
 nobis directa continetur, qua stante, Et per nos dea nullitate examinata,
 censuimus, arbitrium intrare pro illius sanatione, moti potissime ex eo,
 quod in deputatione deorum trium iudicum, de idoneitate omnium co-
 gitauius. Unde licet clausula: Et impedito, vel nolente &c. adiecta le-
 gatur tantummodo persone D. Cardinalis; attamen in quolibet alio ex tri-
 bus iudicibus subintelligenda est iuxta mentem subdelegantium, Et
 respectu cause finalis, qua fuerunt moti, nempe ob idoneitatem omnium
 deorum trium iudicum, que causa subdelegationis magis attenditur, quam
 precisa illius verba iuxta Bal. in cap. fin. n. 3. vers. item magis attendi-
 tur. Card. ibidem in §. idem circa fin. vers. ex his nota de offic. deleg.
 Surd. dec. 268 n. 24. in fin. Et facit, quia licet subdelegatio verbis ex-
 pressis contineat locum certum, in quo expediri debeat, nihilominus ex
 presumpta mente subdelegantis, potest in alio loco expediri, si in loco as-
 signato perfici commodè nequeat, ne sub tali pretextu contingat delegati-

onem impediri, vel differri ad rex in e statuimus il 2° in fin. & ibi
Glos verbo differri, & Anchar. n° 4. Arebid. n° 2. de off. lud. deleg. in 6.
Roman. cons. 433. n° 1. & s. si que licuisse videtur D. Cardinali cum altero
in causa procedere, ne propter absentiam tertij contingeret subdelegatio-
nem impediri, vel differri. Prout etiam facta delegatione cum clausula
si non potuerit, sub illa dicitur contineri voluntas & prudentiam & adij-
cimus. & ibi Glos. verb. noluerit, & Felin. n° 13. de offic. lud. deleg.

Verius quia regulariter quando agitur de forma illa potest per. equipollens
adimpleri quando respicit certum effectum. Dec. in l. si mater. n° 4. C. de
instic. & sublt. Cassad. dec. 26. n° 2. super reg. Rot. dec. 267. n° 2. p.
i. & dec. 33. n° 5. p^o 2. ducis. Seraph. dec. 309. v^o 20. sufficit enim
quod mente inducentis formam sit satisfactum, licet non verbis Rom.
d. cons. 433. n° 3. & ibi Mandos. in p^o addit. in fin. Cassad. dec. 2. n° 1.
in fine. & n° 2. de iudic. magis que attenditur effectus, quam verba. l.
quoniam indignum C. de testam. Bal. in l. legitimos in fin. princ. ff.
de legit. tuto. Crauet. cons. 509. n° 1. verba enim debent intentioni
seruire, non intentio verbis cap. in bis de verb. sign. in 6. l. 5. & condicio.
ff. de alimen. legat.

Que magis procedunt cum plenus satisfactum videatur subdelegan-
tium intentioni per interuentum D. Cardinalis cum altero Coniudice
quam si processissent alij duo inferiores simul aucta qualitate perso-
ne, & dignitatis tante maioris considerationis, quo stance dicitur
ista solemnitas leuis, cum leue dicatur omne, quod non est ratione muni-
tum, cuius omisio non vitiat actum, ut per Bal. in l. hac consultissima.
n° 21. alias n° 6. col. 2. vers. est autem leue. C. qui testam. facere poss.
Soec. cons. 15. incap. oris. p^o 15. n° 50. lib. 1. quod autem ratione caret,
non meretur attendi e. que Coepiscopi. 6s. dult. Glos. in e. si quando,

verb.

4
verb. Rationabilem de rescript.

Et optime facere videtur distinctio. Anchar in Clem. vnic. n. xi. ad fin. vers. multum facit de sequest. pass. & fruct. vbi qual. form. e. prefixio iur. vitiat actum quando est adiecta potestati iurisdictionis. secus autem quando est adiecta illius exercitio, et quando aliquid in illo seruandum statuitur. quia tunc eius ommissio non reddit actum nullum. & Ancharam sequitur Alex. in addit. ad Bart. in l. vniuersa in p. apostil. post med. C. de prec. Imper. offeren. sed sic est, quod in casu nro dca clausula fuit adiecta exercitio iurisdictionis, ibi quatenus per vos ipsos conuincim. et simul procedentes &c. non autem iurisdictioni iam conteste, ibi vos Iudices executores nominauimus. & constituimus.

Et tandem dubitatio. si que remanet. potest superari ex notorio scilo concedenti huiusmodi Remissorias cum clausula, vel saltem non minus, quam duo insimul procedentes &c. dubia namque dispositio iuxta stilum interpretatur e. ex literis de consti. l. quod si noluit. & qui assidua ff. de edil. edict. Surd. dec. 566 n. 35. & quod ista conclusio procedat in concessione iurisdictionis, tradit Gabr. tis de consuetud. concl. 1. n. 33. & 37. et clarius n. 28. vrs. amplia. quia idem dicendum in concessione iurisdictionis &c. que facilius procedunt. cum arbitriu a Principe concessum licet reguletur a Iure. Cas. de Grass. dec. 7 de sent. & re iud. Rot. dec. 248. n. 4. p. i. diuers. nihilominus aliquid remittit de rigore Juris. vt per Crescent. dec. 4. n. 2. de test. Seraphin. dec. 154. n. 1.

Ex quibus omnibus censuimus. intrare arbitrium profanatione dca nullitatis, qua sublata. iudicauimus. testes Remissoriales fuisse validè examinatos.

De Processu Compulsorio

Fuit etiam ab eisdem Iudicibus fabricatus separatiim alter Processus. nempie Compulsorius continens plura iura. instrumenta. & Historias, in quibus fit mentio de Sanctitate. & miraculis Serui DEI Isidori. necnon plures processus informatiuos aucte Nuncij. & Ordinarij fabricatos. quorum omnium extractions. & compulsiones legitime factas censuimus. In primis enim constat de iurisdictione. & aucte Iudicium compulsantium ex eisdem literis Remissorialibus, in quibus eis datur facultas compulsandi omnes, & quascumque scripturas. & Instrumenta pertinentia ad hanc causam. Constat etiam de presentatione actuum harum facta a legitimis Procuratoribus. & de eorum mandatis. ac acceptatione iurisdictionis. necnon deputatione Notarij. & Curatoris una cum eorum iuramento. designatione loci. diei. et horarum pro actibus faciendis. & testibus examinandis. De citatione illorum. penes quos scripturae compulsande reperiebantur. & illas exhiberent. & de illarum exhibitione per eos facta. De decreto Iudicium extractionis. & insertionis in actis una cum inserione subsequuta. De recognitione singulorum Iurium. & supra exhibitorum. et de qualificatione testium defunctorum facta per testes seruatis seruandis examinatos. Postque omnia etiam apparet dictos Iudices decrevisse. compulsari scripturas. & compulsatas auscultari cum Notario ad hunc effectum deputato. & iurato. sigillari. claudi. & tradi Portitori fidelis cum solito iuramento ad effectum transmissionis illarum ad Urbem. prout cum effectu fuit transportatum. & de mandato nro Notario causae consignatum. apertum. & recognitum. & de hispano in latinum

ser

sermonem traductum per Interpretem ad id deputatum. Ex quibus
visum fuit nobis hunc processum Compulsorialem legitime fuisse confe-
ctum. testesque etiam in eo contenta esse in forma probanti

BREVIS ENARRATIO

**De Natiuitate B. Isidori, illiusque educatione et
studio in pueritia, quam in alijs. etatibus in iusticijs pro-**

Iste Dei famulus **Isidorus** fuit natus in Oppido de Madrid Tole-
tan Diocesi à parentibus pijs. & Catholicis, descendentiisque ab antiquis
Xpianis embentibus, fuitque baptizatus, & confirmatus iuxta ordinari
Sacrosanctæ Mris Ecclesiæ. et à teneris annis virtutibus, & deuotioni
maximè deditus, ut historie de illius vita compositæ testantur, maxi-
mè Ioan. Basilij Sanctorum in suo libro intitulo Flos Sanctorum,
& P'ris Joannis de Marica in sua historia Ecclesiæ Sanctoy Hispaniæ,
& Fris Francisci de Pereda in suo libro intitulo la Patrona de Madrid.
Idemque probant testes Remissoriales super 2º Arto nonpe testis 14.
& 43 et 123. quibus accedunt testes Compulsoriales iuxta pº & 2º
Interrog. nonpe 4 42. 49. 50 & si. qui omnes premissa testantur de
auditu à maioribus, eruditione, ac publica voce, & fama. Quod au-
tem in rebus ita antiquis historie, & testes de publica voce, & fama
sufficienter probent. infra suo localate de iure procedere demonstrabi-
mus. Non obstat, quod p'ti testes, & historie non faciunt mencione
de Sacro Baptismo, & Confirmatione susceptis ab Isidoro, & quod quis
non presumatur baptizatus, & confirmatus, cum hoc sit quid facti cap-

Pariulos dist 4 ista enim Regula non procedit arbijs, quæ fieri solent, in consuetis enim. & à communiter accidentibus, quæ facti sunt presumuntur. Bal in l. incendium in fin C si cert petat. Jas in l. sciendum n. 2 ff de verb. oblig. quod autem parvuli in Regnis Hispaniæ baptizari, & confirmari soleant, non est, qui dubitet, cum sub sint Regi Catholico, Religioni, pietati, & deuotioni maxime intento, unde oritur magna presumptio, & indubitata Baptismi, & confirmationis famuli Dei Isidori, quæ plurimum iuuatur ex eisdem histõrjjs, & testibus supra relatis, firmantibus. Isidorum fuisse piè, & sanctè educatum, quæ educatio supponit, arguitq; in parentibus curam quod filius fuisset prius baptizatus, & confirmatus, quæ omnia satis fuerunt notata in Relatione Venili Archiepi Valentini Thomæ à Villanoua.

Et ex prædictis, sanctisquæ, ac pijs exercitijs, quibus Isidorus à sua pueritia incumbere cepit, facile dignosci vult. **IN NOMINE IESVM CHRISTVM** illum Seruum suum, quem ad sublimem sanctitatis gradum promouere decreuente, quod familiare est diuinæ Sapientiæ, ut eos, quos ad eximiam sanctitatem proleuere statuit ab incunte ætate peculiari gratia preueniat, & futuram pietatè ab ipsa inchoatione premonstret, quod quidem, progressusquæ mirificos in dies per Isidorum in omni genere virtutum factos, ex sequentibus facile erit legenti hanc Relationem videre.

HARTIGVVS

De Sanctitate Viri B. Iudori, et prius de
 illa in Generi

Ex pluribus vult Sanctitas Viri istius Serui Dei deum tam in genere, q̄
 in specie, sed prius de argumentis, & rationibus, ex quibus illa in genere
 elicitur, agendum duximus, & postea facilius ad virtutes eiusdem sc̄i
 in specie deueniri possit.

Sanctitas igitur Viri istius dilecti Serui Dei in genere in primis deduci
 tur ex communi, & vniuersali in Regno Castelle opinione illius, non so-
 lum inter Reges, Principes, Archiepos, Prelatos, & Magnates, sed gene-
 raliter in toto Populo Matriti, & Regno tam in vita, quam post mortem,
 quæ cum eueniret de anno M. C. L. XX. et continuata fuerit usque in
 hodiernum diem, & sic per 447 annos, & computatis alijs, quibus vixit,
 et hanc eandem opinionem Sanctitatis habuit, ascendunt ferè ad D. an-
 nos, quibus ista vniuersalis Sanctitatis opinio Iudori orta fuit, ac con-
 tinuata, & in dies aucta, primum latè apparet ex historijs de vita istius
 Sancti scriptis, nempe per Ioannem Diaconum, qui in humanis agebat,
 de anno 1232 sicque illius historia est satis antiqua, & per Basilium
 Sanctorum in libro Flos Sanctorum nuncupato. Villegas in suo libro
 Flos Sancti, extenuat. 3 parte histor. general. P. Ioan. Marietan. Ordin.
 Prædicat in historia Ecdicâ omnium Sanctorum Hispaniæ, Petrum San-
 cte Societatis IESV in libro de Regno Dei lib. 5 c. 6. et P. Iacobus
 Belledo Ordin. Prædicat in libro de Confut. Mineru. & S. Sacram^{ti}
 & per Fr. Frunascum Pereda eiusdem Ordinis in libro intitulo la

Patrona de Madrid. & per Ambros. de Morales in historia generali
 hispania. & per Fr. Franciscum Ortiz Lucio Ordin. S. Francisci in li-
 bro Flos Sanctorum. Quibus ad hoc idem probandum accedunt qua-
 plurimi testes deponentes de publica voce, & fama de opinione Sanctita-
 tis B. Iudori in vita in Rem. super x. arto. nempe 16. fol. 115. 44. fol.
 209. 123. fol. 346. 129. fol. 361. 134. fol. 376. 151. fol. 415. 164. fol. 449.
 165. fol. 453. & alij plures. Nec non alij deponentes de continuatione
 pte. fame Sanctitatis etiam post mortem ad hec usque tempora in eodem
 Rem. super 16. arto testis 123. fol. 351. 126. iuxta x. fol. 362. & 140. fol.
 389. 146. fol. 478. cum alijs pluribus. Et particulariter hunc Seruum
 Dei Iudorum pro Sancto reputauit, ac reputat, & venerat fuit, ac
 veneratur Srenissimus Rex Catholicus *Philippus Tertius* suisq.
 progenitores, & deponunt in Rem. testes 157. fol. 428. super 62. et
 205. fol. 547. 203. fol. 540. 127. fol. 365. 146. fol. 406. 123. fol. 354. et
 164. fol. 462. Et cum uisemur in gestis non solum in antiquis, sed
 antiquissimis ferè a D. ab hinc annis, illa probari per historias, & te-
 stes de publica voce, & fama in iure est receptissimum c. 1. § fin. de
 sacr. iur. Glo. in c. inter dilectos. § sed contra uerb. magis. & ibi Abb.
 n. 13. in fin. de fid. instrum. Io. Andr. in c. sine possessione de reg. iur. in
 6. Fel. in c. ueniens el. p. n. 16. de test. et in c. 2. n. 49. de rescript. Bald.
 in l. propter tatis n. 3. C. de probat. Bart. in l. i. n. 22. ubi las n. 25. Dec.
 in l. 28. in fin. ff. si cert. petat. Alex. in l. rem que nobis n. 18. ff. de
 acq. poss. Crauet. de antiq. temp. § uiso in hac p. parte. Mil. in uerbo
 scriptura noui. & ueteris. uers. quedam enim Socin. in reg. 238. incip.
 liber. siue scriptura fullent. 2. Nau. cons. 336. n. 91. Decia. cons. 21.
 n. 29. uol. 1. & cons. 19. n. 8. uol. 3. Bellam. decia. 70. incip. admnicula
 ista n. 3. Verall. dec. 344. n. 3. et 347. n. 4. p. 3. Rota. diuers. dec. 171. n.

7 p^o.i. Castellan. in tract. de Canonizat. Sanct. q^o 7. vers. quæro an
 in Canonizatione Sanctorum, & Sepius in Relationibus Sanctorum
 maiores nostri firmarunt. præsertim in illa S. Hiacynthi fol. 28. vers.
 nec prorūm fides. & S. Raymundi p^o 2. art. 2. vers. hic verū cum du
 obus seqq. & in alijs. Quam conclusionem ita comprobare placuit, qui
 a in discursu istius Relationis illa egenus, non semel, sed pluries, cum
 versetur in Canonizatione Serui Dei Isidori, qui florere in Sanctita
 te cepit 500. ab hinc annis, sicquæ non ita de facili sit alias saltum te
 stium probationes de gestis antiquissimis reperire, cum nec vita, nec me
 moria hominum ad tot secula ascendat, et ideo quoties in infradicendis
 hoc genere probationis vti necessarium erit, remissiuè ad hanc conclusi
 onem hic firmatam procedemus.

Ista autem vniuersalis Sanctitatis reputatio, et vox Populi non imme
 ritò vox Dei appellatur, maxime cum sit vox Populi Catholici, &
 Christiani Sanctos venerantis, qui nullo humano affectu, vel cupidita
 te boni alicuius temporalis, sed solo pietatis, & diuini honoris deside
 rio ductus, Sanctitatem istius magni Serui Dei perseveranter per tot
 secula acclamauit, & clamat, & quod huic communi opinioni vsque
 nunc continuatè in hac materia Canonizationis quamplurimum defe
 ratur, satis fuit dictum in sup^o Relationibus Scti Hiacynthi ad fin
 vers. cæterum, & S. Raymundi vbi supra vers. pro quibus, & faciunt
 adducta per Bald. in l. prouidendum C. de postulan. dicentem, quod ad
 virtutem hominis probandam multum defertur communi reputati
 oni.

Secundum argumentum ad istam Sanctitatem vite in genere proban
 dam desumitur ex deuotione Populi erga istum famulum Dei Isido
 rum illum inuocando in suis necessitatibus, ad illiusq^o Sepulchrum.

occurrento Dei famulum. illiusque corpus venerando. ipsiusque fauorem. & intercessionem pro gratiis obtinendis à Deo cum magna fide flagitando. et dona. munerisque illi offerendo. et omnia hec per tantorum temporum curricula continuando. ut probant historie superius relate. & plures testes Remissoriales.

Quod argumentum ex eo roboratur. quia cultus publicus non nisi Sanctis est debitus ad rex. in c. 1 et 2. de Reliq. & vener Sanct et utrobique Doct Conc Trid sess 25. in decret de inuocat. vener et Reliq. Sanct. & tradit M^{us} Carl. Bellarm in lib. i. de sanct & beatitud Sanct c. x. Isidoro fuerit exhibitus. bene ex eo inferitur ad illius Sanctitatem. De ista autem cultus exhibitione in primis patet. quia antiquitus officium proprium Isidori in Ecclia S Andree de Madrid. ubi illius incorruptum corpus seruatur. recitatum fuit. & hymni in illius laudem compositi. ac decantati. et missa cum oratione propria de illo in ipsius festiuitatibus celebrata. et quod incuria. & negligentia Rectorum S Andree deum Officium. & missa iam non celebretur. et quod ita habent pro certo. deponunt in Remiss^{is} testis 16 fol. 115 et 118. super artic. x. et testis 16 fol. 428. super art. 63. et in Comp^{is} 3 testis fol. 97 super arto 96 et 7 fol. 40 super arto 29 et 52 fol. 240 super arto 63 et 54 fol. 246. super artic. 63 & 53 fol. 243 super eodem. et testis 55 fol. 251. et 57 fol. 257 et 56 fol. 254. et particulariter 3 testis Comp^{is} supra relatus deponit. in p^{ri} Ecclia S Andree ipsum vidisse librum prime Regule de Officio istius Sancti. quod etiam deponit deus 7 testis Comp^{is} super 29. Et tres ex istis hymnis in laudem Isidori compositi fuerunt compulsi. & leguntur in Processu Comp^{is} fol. 398 qui testes Comp^{is} quamuis fuerint examinati comm Ordinario. et non repetiti in Remissoria li. quia iam erant defuncti. Attamen cum super illorum fide. &

lega

legalitate sine examinari alijs testes de illis deponentes, & stantibus testibus Remissorialibus, & alijs adminiculis, que ex superis resoluunt. Videtur illorum dictis maxime deferendum, prout est de iure, & infra probabimus in 3° parte mirae 3°.

Quibus accedit; quod nris temporibus Mr Ioannes Gutierrez Ordin. Predicat. et Regius Concionator personā maxime qualificata. composuit Officium proprium Serui Dei Isidori, et missam, prout adest in Proe. Comp^a a fol. 319. et deponit testis Remissorialis 16. super x articulo fol. 115 et 118.

Item idem cultus desumitur exhibitus huic Seruo Dei Isidoro ex festiuitate, que singulis annis in illius honorem celebratur Maeriti in d^e Ecclia S Andree die Dominica in Albis, in qua Vesperæ, & Missa solemniter decantantur, concioque in laudem istius Sancti publice habetur, et ad hoc festum concurrat fere totus Populus, et hoc ab antiquo fere plusquam 200. ab hinc annis, ut constat, ex quamplurimis testibus in Remissoriali examinatis tam de visu suis temporibus, quam de auditu a maioribus, ac publica voce, & fama, cui generi probationis quantum in antiquis deferendum sit, satis supra probauimus, & in specie deponunt in Remis. p^o super 57. fol. 68. 123. fol. 353. 127. fol. 364. 146. fol. 404. 156. fol. 427. 157. fol. 432. super art. 143. 205. fol. 446. 155. fol. 319. 151. fol. 416. 159. fol. 439. 162. fol. 162. fol. 446. 166. fol. 460. 167. fol. 464. 175. fol. 479. 187. fol. 499. 159. fol. 505. 190. fol. 509. 191. fol. 513. 200. fol. 525. 201. fol. 532. 202. fol. 536. et 203. fol. 539. Quorum testium depositiones & fama publica istius festiuitatis roborantur ex statutis Confraternitatis in honorem istius Serui Dei in eadem Ecclia erecte quamplurimi s ab hinc annis, de quibus infra suo loco dicemus, in quibus ordinatur istud festum celebrari, et prout mos erat, que Statuta bis fuerunt stabilita.

nempe de anno 1487. et confirmata per Archiep̄m Toletanum Don
 Ioēm Silicer: Ultimo vero loco fuerunt renouata per Confratres de man-
 dato Doctoris Caltronuño de Figueroa Visitatoris eiusdem Archiepi-
 scopatus de anno 1597. fueruntquē approbata, et confirmata per bo. me-
 Carlem Quirogam eiusdem Diocesis Archiep̄m, quę statuta continen-
 tur in Compulsorali fol. 416. & seq. Et quamuis de aliqua licentia Apo-
 stolica expressa non doceatur, nec de iure Ep̄is, nec alijs preter Roma-
 num Pontificem possint inducere, quod festum Sc̄i non Canonizati per Pa-
 pam celebretur iuxta Cles. magnam in c. om̄e. & ibi Franc. n.º 3. de Reliq.
 & Venerat. Sanct. in c. quamuis secus sit in festo Sancti iam Canonizati,
 & sic intelligatur text. in c. fin. de fer. et̄ in c. i. de consecrat. dist. 3. notat
 Augustinus Triumph. de Potest. Eccles. q.º 14. art. 2. et Castellan. in
 tract. de Canon. Sanct. q.º 3. p̄uli. vers. ad textum. Nihilis cum hu-
 iusmodi celebratio tantis ab hinc annis sit in consuetudine scientibus,
 & videntibus Prelatis eiusdem Dioc̄s, quin et approbantibus, et in
 eo conuenit totus Populus, quamuis non possit negari hanc huius festi
 celebrationem inducendam ad solum Pontificem spectare, cum videret-
 mur in Sancto non Canonizato, siquē illius confirmationem requiri, illa
 inducitur ratata ex dat̄a antiqua consuetudine, & omnino presumitur, cū
 solennitas requisita etiam si sit Confirmatio Pontificia per transcursum
 xxx. annorum de iure presumatur. Ias. in l. sciendum n.º 16. et 17. ff. de
 verb. oblig. Alex. cons. 17. n.º 89. lib. 4. Dec. cons. 409. n.º 9. Gab. cons. 82.
 n.º 31. & seq. lib. 2. Moed. dec. 2. de transact. Rota diuers. dec. 179. n.º 1. p.º
 2. Seraph. dec. 1080. & 1142. Maxime cum iste titulus celebrationis
 istius festiuitatis huic Sancto exhibitus in p̄ntia deducatur ad illum finē,
 nempe. vt ex illo, & Populi deuotione in tali festo solemniter celebratio
 inferatur ad Sanctitatem in genere tam magni Serui Dei.

um etiam idem cultus inferitur ex Confraternitate in illius famuli Dei
 honorem erecta in eadem Ecclesia S. Andree a tempore immemorebilibi. ut de
 ponunt 2° Remissoriales iuxta 144. fol. 72. et 157. fol. 432. Et quodamul
 tis annis hinc fuerit fundata. deponunt in Rem. 127. super 57 fol. 364.
 146. fol. 405. 123. fol. 363. 156. fol. 427. 189. fol. 505. et 190 fol. 509. Et
 apparet ex Scaturis eiusdem Confraternitatis per Onlinarium appro
 batis. de quibus supra dictum est.

A Idem faciunt Capelle. et Eremitoria erecta in honorem istius Serui Dei
 Isidori cum Altari. Et imagine eiusdem Sancti ibidem depicta tanquam
 de Sancto cum splendoribus. Et Diademate. ibique missa celebrari solet.
 et maxime constat ex Bulla Iouis x. de erectione omnis Capellanie ma
 ioris. Et aliarum Capellaniarum sex in dⁿⁱ Ecclesia S. Andree in honorem
 Isidori. in cuius Narratiua Beatus vocatur. Et cum eadem narratiua tra
 siuit. Et de illa adest confirmatio Aplica Pauli Tertij cum eadem Enunci
 ativa de Beato. Et de istis Bullis constat in Comp. fol. 404. Item etia
 apparet de Eremitorio prope Oppidum de Madrid sito in loco. Vbi fons
 miraculosus intercessione istius Serui Dei. Et ipso in humanis agenti.
 cum Virga arida terram percutienti diuinitus scaturiuit. Et infra cum
 de miraculis tractabitur. latius agendum erit. ibidem namque Impera
 trix Donna Elisabetha Caroli V. uxor. edificauit istud Eremitorium
 ad quod Populus frequentissimo concursu accedit tam pro impetrandis
 gratijs a Deo. intercessione istius sui dilectissimi famuli. quam pro ha
 benda aqua istius fontis. illaque infirmis. Et egrotantibus deferenda.
 ut sanitatem recipiant. prout sepius euenit. Et infra suo loco aliqua
 miracula mediante ista aqua. Et inuocatione Isidori patrita recensibi
 mus. Alia tria Eremitoria in eadem Scti honorem erecta reperun
 tur. unum in Ciuitate Toletana. aliud vero prope Oppidum de

Buñtugo, et tertium prope locum de Caraquez, omnia hæc in eadem Diocesi
Toletanâ. Et ultra illa nascunt duo alia Eremitoria eiusdem Sancti, alterum
in Diocesi Segobianâ, alterum verò in Campo dicto del Comendador Diocē-
sis Legionenâ de quibus omnibus deponunt testes in Rem. super art. 58.
nempe 16 fol. 121. 75. fol. 255. 133 fol. 375. 134 fol. 379. 166. fol. 407 et 166.
fol. 460. Et alij plures super eodem articulo, et tradit Villegas in dicto libro
Flos Sanctorum Extrinsecus c. citatus Et de duobus ex predictis ad hunc
Visitaciones per R. P. Fr. Dominicum de Mendocâ Ord. Predicator. com-
missione R. M. Camilli Caeterani Nunciij Ap. lici, de quibus in Compuls.
fol. 270. Et 276.

Item idem cultus huic Servo Dei exhibitus deprehenditur ex publicis pro-
cessionibus in sui honorem factis, Et quæ singulis annis fiunt in Oppido
de Madrid: Una enim cum maxima solemnitate, Et concursu Populi
fit de mense Maij à dictâ Ecclesia S. Andree usque ad supradictum Ere-
mitorium dñi miraculosi fontis, in qua deferretur imago Ihsidori cum ma-
ximo ornatu. Et huic Processioni solet obuiam venire alia Processio
Confraternitatis eiusdem famuli Dei Ihsidori socij de Camanuel et alia
verò Processio fit in Octava Corporis Christi, quæ exit ab eadem eccle-
sia S. Andree, in qua etiam eiusdem Sancti imago ante custodiam S.
Sacramenti deferretur. Tertia verò Processio fit in die Assumptionis B. V.
MARIÆ ab eadem Ecclesia S. Andree usque ad ecclesiam immen-
sitate Virginis de Atocha cum delatione imaginis eiusdem Sancti an-
te imaginem B. Virginis, in quibus omnibus summa cum deuotione B.
Ihsidori concurrunt ferè totus Populus de Madrid demonstrando publicè,
Et palam deuotionem erga istum famulum Dei, Et qualiter illum San-
ctum reputant, ac pro sancto colunt, Et honorant, de quibus deponunt in
Rem. iuxta 46. testes p. fol. 72. 3. fol. 75. super 57. 162. fol. 446.

190. fol. 509. 202. fol. 536. 205. fol. 547. et 140. fol. 390.

Item ad idem facit puleber ornatus Sepulebri istius Serui Dei Isidori cum pluribus oblationibus. luminaribus. & lampadibus argenteis. que de-
notant Sanctitatem saltem in genere istius famuli Dei. & deuotionem Po-
puli erga illum. & cultum. quem ille Populus deuotissimo animo illi ex-
hibet. et de his deponunt in Rem. iuxta & interrog. testes 44. fol. 207.
45. fol. 212. 75. fol. 255. 80. fol. 262. 123. fol. 378. 124. fol. 454. et alij
plures super eodem interrog. et constat ex actu uisitacionis corporis
incorrupti S. Isidori. de quo infra 3° p^o in p^o miraculo post mortem.

Et in tantum à Populo iste Seruus Dei habetur. & colitur. & in necessitatibus
& particulariter in tempore necessitatis. siccitatis. & defectus pluuiæ ad
illum. accurrant. corpusque illius exerabant. et cum Processionibus so-
lemnibus adducant ad Ecclesiam S. Mariæ de Atocha. siue ad alias pro
pluuia impetranda. prout non semel. sed bis euenit. quod intercessione istius
Sancti antequam Processiones finirentur Miserator. & misericors Do-
minus pluuiam abundantem misit in tempore maxime siccitatis. et val-
de sereno. ita ut nec signum expectate aque adesset. quod apud omnes
semper pro maximo miraculo intercessione istius Sancti reputatum fuit.
& deponunt de istius in Rem. testes 99. iud. 56. in ratificatione antique
depositionis fol. 299. 134. fol. 378. 168. fol. 455. super 21. 249. fol. 622.
super 2°. et de auditu à maioribus. ac publica voce. et fama deponunt in
eodem consistoriali 140. super 21. fol. 389. 146. fol. 403. 161. fol. 415. 156.
fol. 426. 175. fol. 478. et alij plures.

Item ad hunc littere Indulgentiarum de tempore eiusdem Regis X. per quas
plures S. R. E. Cardinales concessit Ecclesie. siue Eremitorio supra rela-
to S. Isidori sito inter termino Oppidi de Buzury. in quibus illum etiam Bea-
tum vocant. que littere habentur in Comp. fol. 403.

Quam et adfunt concessiones Indulgentiarum facte de' Eccle' S. Andre' in honorem istius famuli Dei Hidori per Paulum S. Gregorium VIII. et alementem VIII. de quibus apparet in Comp. fol. 86

Uae ferè omnia in hoc 2.º argumento relata tendunt ad cultum publicum. non nisi Sanctis debitum iuxta textum in d.º cap. 1.º & 2.º cum alijs suprà adductis. ex quo cultu à Populo sic exhibito et maxime ex illo auctoritate Pontificum delato insurgit fortissimum argumentum Sanctitatis ut fuit ponderatum in Relatione S. Hiacynti vers. et quamvis et nos nota uimus in Relatione B. Andre' Corsini p. 4. & 1. vers. Insuper adest.

Uae omnia. et deducta superius in p.º argumento. cò maxime procedunt. quia DEVS omnipotens. & mirabilis in Sanctis suis. qui uult salutem hominum. non permisisset illorum obsecrationem. et quod coluerint. & uenerati fuerint communi applausu. et deuotione S. Hidorum per tot secula. nisi uerè esset Sanctus. ut non semel maiores nostri adnotarunt in Relatione Sancti Raymundi 2.º p. art. 2.º in 6.º argum. vers. que continetur. & in illa Sancti Hiacynti in fin. vers. ceterum. & nos diximus etiam in Relatione B. Ignati in 5.º argumento Sanctitatis. & in alijs.

Tertium argumentum Sanctitatis in genere elicitur ex incorruptione illius Corporis. & odore suauissimo ab illo procedente. & per tot temporum curricula persecuti. & quod hoc prebeat magnum signum Sanctitatis apparebit clarè ex infm suo loco. licetis. quando de ista miracula agitur.

Quartum argumentum. et insigne Sanctitatis Serui Dei Hidori deprehenditur ex familiaritate mirabili. quam cum Angelis habebat. ut infra comprobabitur. quando de miraculo Angelorum. qui illum comitabantur. & insimul ad arandum adiuuabant. agemus. ex qua familiaritate dicitur quoddam maximum argumentum sinceritatis. & puritatis animi. ac summe Sanctitatis istius famuli Dei Hidori. ut notauit sei. rec. Clomens

954

Vij. in Ep̄la Canonizationis S Raymundi his verbis. Cum celestis
 militie Angelo tanta erat ei familiaritas, & amicitia, quod maximum est pu-
 ritatis, et Sanctimonię exemplum. Et ab eo frequenter ad mundum a som-
 no excitaretur. Et fuit adnotatum in eiusdem B. Raymundi relatione p̄-
 2^a art. 2. Vers. predictis omnibus accedebat. Et in Relatione Sanctę Fran-
 cisce Romanę p̄ 2^a art. 14 de Angelo Seruē Dei protectore

Quintum argumentum eiusdem Sanctitatis, Et quidem maximi roboris de-
 sumitur ex quamplurimis miraculis istius Serui Dei intercessione ab
 Omnipotenti Deo operatis, de quibus infra suo loco particulariter agen-
 dum erit, ex quibus tam in vita, quam post mortem Isidori factis, eui-
 dens signum est delium vult pro illius Sanctitate in genere comprobari.
 Et eo magis cum in Isidoro simul cum istis miraculis in vita, Et post
 mortem factis, concurrant opera non discrepantia ab illis, prout in casu
 nro, tota vita illius consumpta apparet in diligendo Deum, in operibus
 charitatis erga Deum, Et proximum, quin et erga animalia, Et in exer-
 citio aliarum Virtutum, prout in discursu ipsius, vite, Et huius Relatio-
 nis facile erit cognoscere. Quibus accedit, quod in operatione istorum
 miraculorum concurrerunt quamplures actus Virtutum ipsa miracula
 concomitantes, ut infra suo loco, cum de ipsis miraculis tractabitur, dice-
 tur.

De Sanctitate vite Fanuli Dei Isidori

in specie

In Concilio Tridentino Sess 6 cap 7. Iustificatio appellatur Sanctificatio, Et
 renouatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratie, Et donoru,
 que Sanctificatio. Et vltima augetur, cum augetur Fides, spes, et charitas,
 ceteręque Virtutes ad tradita in eodem Concilio sess 6 cano Dei. Vbi de

gratia, et charitate sit mentio, quarum incrementum petit Sancta Ecclesia
 cum orat. dicens. Da nobis fidei. spei. & charitatis augmentum. et S. Thom.
 1. 2. et 2. 2. pluribus in locis accuratè disserit de gratijs. & Virtutibus sac-
 donis. quæ homini dum iustificatur. infunduntur. et succedentibus meritis
 usque ad perfectam Sanctitatem augentur. Quæ quidem Virtutes in ex-
 cellenti gradu. prout in canonizando. requiruntur. in B. Hildoro cum maxi-
 mo incremento reperiuntur. itaut merito censeri debeant esse ex illo gene-
 re Virtutum. quas D. Thomas 1. 2. q. 61. art. 5. Virtutes purgati animi
 appellat in hæc verba. Quædam sunt Virtutes iam assequendum di-
 uinam similitudinem. quæ vocantur Virtutes iam purgati animi scilicet.
 quod Prudentia sola diuina intueatur. Temperantia terrenas cupidita-
 tes nesciat. fortitudo passiones ignoret. Iustitia cum diuina mente per-
 petuo foedere societur. eam scilicet imitando. quas quidem Virtutes dicimus.
 esse Beatorum. Vel aliquorum in hac vita perfectissimorum. hæc Sanctus
 Thomas

Ut autem istis Virtutibus in gradu predicto ornatum fuisse famulum Dei
 Hidorum demonstremus. inchoandum visum fuit a tribus Theologis.
 nempe fidei. spei. et charitate. et prius de fide agendum.

De excellentia Fidei B. Hildori.

Cum de Fide Sermonem aggrediamur. non merito diffinitionem illius præ-
 terire licuisset. ideo ab illa incipiendo. & sequendo doctrinam D. Pauli
 ad Hebr. c. xi. quem sequitur D. Thom. 2. 2. q. 4. art. 1. & Magi. Senten.
 in 3. distinct. 25. fides est substantia sperandarum rerum. argumenti
 non apparentium. et ut docet D. Thom. ubi supra dicitur. argumentum.
 quia per illud inducitur intellectus ad inherendum alicui veritati. & per
 fide

fidem firmiter. et absque ulla hesitatione intellectus inheret his. que no-
 bis sunt ab Omnipotenti Deo reuelata propter solam Dei auctoritatem.
 cui intellectum nrum captiuamus. Illumque B. Isidorus ita Euangelio. et
 sacris scripturis. yniceque. ac sincere ynitati fidei humiliter captiuauit.
 et firmissimo animo isti fidei semper adhaeserit. illamque semper in vita. et
 in morte in excellenti gradu tenuerit. quod ex sequentibus apparebit.

Primo quia. et supra probauimus. oriundus fuit Isidorus a parentibus bo-
 nestis. Catholicis. et antiquis Christianis. et ab illis descendentiam habe-
 ribus. et baptizatus ac confirmatus. et in fide Catholica educatus. illam
 usque ad ultimum uite spiritum retinuit. Et pro tali Catholico xpiano
 fuit habitus. dum uixit. et usque in hodiernum diem communiter reputa-
 tur: Que insinual unctae. maximum argumentum inducunt fidei in B.
 Isidoro ad tex. in c. reuocis de presb. non bapt. Casbell. de Canonie. q. 4.
 p. 1. vers. 2. per tex. Simonet in Relatione S. Francisci de Paula & quod
 si quis retum iudex. et nos notauimus in Relatione B. Teresie 2. p. art.
 3. de excellentia fidei vers. p. et in Relatione B. Thomae de Villanoua in
 cap. de fide vers. quod autem.

Secundo eiusdem Fidei excellentia desumitur ex magnitudine charitatis
 quam Seruus Dei Isidorus habuit non solum erga Deum. & proximum.
 sed etiam erga animalia. ue infra. cum de illius charitate tractabimus. Ai-
 cetur. Et iuxta D. Thomae 2. 2. q. 4. art. 3. Charitas est forma fidei. Et per
 illam actus fidei formatur. perficitur. Et onlinatur ad obiectum volunta-
 tis (quod est bonum) sicut ad finem. Et hoc bonum scilicet diuinum est pro-
 prium obiectum Charitatis. Vnde non mirum si Charitas dicatur forma fi-
 dei. Et sic qui habet Charitatem dicatur habere fidem. cum habeat formam
 illius.

Tertio eiusdem fidei excellentia ualeat desumi ex magna in aduersis de

Deo confidentia. et quod aduersitatum pondere depressus non succubu-
erit. Tunc enim fides augetur cum rebus aduersis quis tentatus non cadit.
neque succillat. sed semper in Deo securam spero collocat. ut notat Sanctus
Joann. Chrisost. tom. 4. orat. epist. 2. ad Thessalon. cap. 1. post. prom. Et hoc
eodem argumento ad hunc eundem effectum moti sumus in Relatione B.
Ignat. p. 2. de Excellentia fidei vers. 3. ex magna. Et in dea Relatione
B. Thome ubi supra vers. tertium requisitum. Quod et manifeste appa-
ret. quia in aduersis non succumbere. sed animi tranquillitate. Et fiducia
in diuina misericordia sperare remedium. et consolationem est omnino cre-
dere. quod Deus solus potest nos a periculis. Et aduersitatibus liberare.
quod non nisi ex firma fide procedit. Quod autem B. Isidorus in aduersi-
tatebus istam firmam fidem habuerit in Deo probatur. Tum quia quando
ad agros sui veri colendos summo mane surgebat. prius Ecclesiam uisitabat ad
Deum. Et Deiparam Virginem MARIAM preces fundebat. ac orationi.
Et pijs exercitijs operam dabat. ita ut ad laborandum aliquantulum sero ad
agros accederet. quod vicini hero retulerunt. dicentes. quod Isidorus illius
famulus nimis sero ad arandum se conferebat. quod herus ergo animos ferens.
Isidorum hac de causa increpare cepit. qui humiliter. Et modeste Patrono
responsum dedit. quod ipsum fideliter terrorabat. se a Regum Rege. Et
Sanctorum Grege. et eorum seruitio nec uelle. nec ualere illationis separari.
Et quod si ex tarda accessione ad laborandum aliqua diminutio fructuum
sequeretur. illam de suo proprio uolebat hero restitute iuxta iudicium uici-
norum. sicque herum deprecatus fuit. quod in eo. quod utilitati suorum fru-
ctuum non derogabatur. nequaquam molestiam illam sentiret. In qua per-
secutione. aduersitate. et domini increpatione. famulique Isidori responsi-
one plures uirtutes comprehenduntur nempe fiducia in Deo. ob cuius fa-
mulationem. Et seruitium tarde accedebat ad culturam agrorum. quia Et per-

se

seuerantia in eodem seruitio Deo prestando. ex qua et in non desistendo
 à bono opere arguitur fides. ut in exemplo mulieris Cananæ perseue-
 rantis in sua petitione. donec obtinuit. teste D. Matth. cap. xxv. et dixi-
 mus in dca Relatione B. Ignatii ubi supra vers. 4° ex persecrantia. et
 B. Thomæ vers. 4° Requiritum. Desumitur etiam ex eadem responso-
 ne famuli Dei modestia in respondendo. & patientia qua persecutione
 & increpationem sustulit. et in tantum. quod etiam iudicio vicinorū.
 & sic persecquentium se submisit. Quæ omnia ita cunctis firman-
 Diaconus Villegas. Fr. Iacobus Bleda. Pr. Io. de Maneca. Io. Basilio sã-
 ctorum historijs. & locis supra citatis. et testes de publica voce. et fama
 in Rom. 163 fol. 461. 170 fol. 478. 189 fol. 501. 191 fol. 510. 205 fol. 543.
 211 fol. 554. 212 fol. 557 omnes iuxta xci. 16. fol. 114. 41 fol. 595. 43
 fol. 202. 107 fol. 362. 157 fol. 430 et faciunt omnes testes infra alleg.
 in p. mirac. in vita.

Item cum Seruus Dei quadam die. in Ecclia B. Magdalene orationi vacas-
 set. quidam iuvenes repente ad ipsum accesserunt. recensentes. qualiter
 Lupus Asinam ipsius persequebatur. ita ut illam occidere curaret. quod
 nuncium nullatenus Ilidori. quamuis pauperis. animum inquietauit. nec
 illum ab oratione desistere fecit. quin potius iuuenibus respondit. Ite in
 pace filij. fiat voluntas Dni: et oratione ex post facto linica. exiens ab
 Ecclia inuenit Asinam liberam. et absque ulla lesione. supum vero prope
 illam iacentem mortuum. Res quidem mirabilis. quod cum audiisset
 periculum sui animalis. cui occurrere potuisset personaliter accedens. non
 fecit. sed Dei voluntati omnia commisit. nec ab oratione. et bono opere
 destitit. quæ omnia multum ad comprobationem fidei faciunt. ut paulo
 superius diximus. et de hoc cuncti testantur historie supra relate. et par-
 ticulariter Io. Diaconus. Villegas. et alij.

Quarto ex bonis operibus, pijsque, et spiritualibus exercitijs excellentia
 fidei probatur. Nam quamvis principaliter fides consistat in speculatione
 ne. ut notat D. Thom. 2^a 2^a q^a 9. art. 3. in quantum scē inheret prime ver-
 ritati. quia tamen veritas est ultimus finis. per quem operamur. sic ut fi-
 des ad operationem se extendat iuxta illud Pauli ad Galat. 5° fides per
 dilectionem operatur. et propterea optima fidei probatio ex bonis operibus
 desumitur. Vnde D. Iacobus in 2^a epist. dicit. Si fides non habet opera. mor-
 tua est in semetipsa. ergo ex operationibus sanctis. non solum arguitur fi-
 des. sed fides viva. et nostri maiores notarunt in Relatione S. Caroli 2° p^o.
 arg. 12. in princ. et in Relatione S. Francisci p^o 2 art. 13. Quod autem
 famulus Dei Isidorus sanctē. et piē operatus fuerit. satis comprobatur
 ex discursu illius sanctē vite. et ex progressu istius Relationis.

Quinto eiusdem fidei excellentia. et magnitudo ex viva. et insigni argumen-
 to dici valet. nempe ex tot miraculis. quę tam in illius vita. quā post
 illius felicissimum obitum Omnipotens Deus intercessionē Serui Dei Isi-
 dori operatus fuit. quę quidem sunt ferē innumerabilia. & plura ex illis
 recensēbimus. & comprobata demonstrabimus. quando ad illius miracula
 deveniemus. et quod miracula attribuantur fidei. notat Glos. magn. inc.
 vnic. de reliq. et vener. sanctē. in 6. Aug. Triumph. de Pocest. Eccles. q^a 14.
 urr. 2. Castell. de Canoniz. in 3^a q^a p^oli vers. 4. adducitur Troil. in eod.
 tract. 4. aggredior. tex. n° 6.

De Firmissima Spe in Deo. Sancti sui. Isidorus

D Paulus ad Hebr. 6. dicit. Habemus spem incalcentem ad interiora tē-

laminis

ius hoc est incedere facientem ad beatitudinem celestem. ut Oros. expo-
 nit. unde S. Thom. 2° q^o 17 art. 1. 2. et 4°. Spem definiuit, qua homo a
 Deo. et primario. et precipue auctore. eternam beatitudinem sperat. et ut
 dicitur Prouerb. 3. Habe fiduciam in Dno ex toto corde tuo. et ne inu-
 caris prudentie tue. ex quo infertur. perfectam spem desumi ex perfe-
 cto modo sperandi. qui consistit in duobus. quod scilicet sit in solo Deo. et
 ex toto corde. Et ad hoc ut quis dicatur sperare in solo Deo. oportet. et so-
 lum Deum speret tanquam finem. reliqua vero bona creata tantummodo
 amet. & speret. quatenus sunt necessaria ad bonum eternum consequendu.
 et docet D. Thom. ubi supra dicit q^o 17 art. 4. Et ut ista spes sit perfecta.
 debet quis illam habere magna cum securitate. et absque ulla hesitatione.
 et cum quadam certitudine excludente omnem timorem inunum. et sollici-
 tudinem superfluum. iuxta dicitur Thom. ubi s. q^o 18. art. 4. et iuxta illud
 Apost. ad Timor. 1. Scio cui credidi. et certus sum. quia potens est deposi-
 tum meum seruare usque in illum diem. et ut legitur Marc. 6. cap. Cri-
 stus Apostolis suis dixit. Ne solliciti sitis anime. sed quid manducetis.
 Que omnia in seruo Dei Isidoro satis adiungum reperuntur. munitumqz
 semper fuisse quadam firmissima spe in Deo ex toto corde. et absque ulla
 hesitatione. nec sollicitudine superflua.

Quod demonstratur ex illo portentoso miraculo. quando accedens seruo ad ma-
 ducandum cum Confratribus portauit secum ferè xxx. pauperes. et cum ia
 Confratres manducassent. et tantummodo portionem Isidori seruassent.
 illi dixerunt. ad quid tot pauperes adducebat. cum nihil pro illis ultra
 portionem sibi reseruatam. superfuisset. quibus Isidorus respondit. Illud.
 quod mihi seruatum fuit. dignabitur Deus. et illis sufficiat. prout euen-
 tus docuit. quod illa sola portio ita fuit multiplicata. et omnes pauperes
 ipseqz Isidorus sufficienter manducauerint. & fragmenta non minima.

superuenerunt. Et latius infra suo loco dicemus, quando de miraculis in
ca erit sermo. Ex quibus satis colligitur in Isidoro firmissima spes in solo
Deo ex toto corde, et absq^{ue} ulla hesitatione. Et tanto maior apparet per
fectio istius spei, quanto res, quae sperabatur difficilior erit, nempe ex mi
ca portauit tot personas alere per multiplicationem diuinitus causatam. Et in
spe Abrabe Paul ad Rom 4 probat dicens. Qui contra spem, in spe cre
didit

Eandem spem firmissimam habuisse Isidorum desumi licet ex alio miracu
lo euenire, quando ad ianuam ipsius domus post eleemosynam pauperib^{us}
elargitam, alius pauper accessit, illam ab Isidoro petendo, et cum nec panē, nec
pulumētum haberet, ut pauperi rogaret, ab uxore quesiuisset, an aliquid
in urna superesset, et illa constanter firmasset, nihil omnino remansisse.
nihilominus Isidorus motus misericordia, et nimis firmissima spe in solo
Deo uxorem enixe rogauit. Et inspiceret deuotio, an aliquid in olla pul
menti reperiret, quae marito obediens ad ollam accessit, illamque mirabili
ter plenam pumentis inuenit, quo pauper congrue repletus fuit, qual pro
bant historiē Io. Diae in Comp fol 291. Quint. fol 307. Basil. fol 358.
Villeg. fol 363. Mariet fol 368. Sanchez fol 371. Ortiz fol 368. et testes in
Rem. de publica voce, et fama super xi art. 128 fol 350. 140 fol.
388. 162. fol 444. 164. fol 450. 167 fol 462. et 175 fol 476. et alij plures.

Non minus haec eadem spes in Isidoro perfectissima deprehenditur ex illo mi
rabili successu, de quo supra in art. De excellentia fidei diximus, quando
vacabat orationi, et illi fuit nunciatum, Lupum insequi suam Alinam, quo
nuncio ab oratione non desistit, sed respondit, fiat voluntas Dei, et postea
Alinam suam, Lupumq^{ue} mortuum iacentem inuenit. Vbi spe in Deo, quod
Alinam a Lupo liberaret, orationem continuauit.

Eandem spes in B. Isidoro etiam desumi valet ex illo mirissimo responso,
quod

quod vero suo dedit, quando, ut supra diximus, in eodem arto de fidei
 excellentia, increpatus ab illo, quod sero ad culturam accederet occupatus
 in visitatione Ecclesiarum, et pijs exercitijs, responsioni superius relate
 addidit. Ego credo, quod propter deas pijs occupationes nullum patiens
 detrimentum, quasi confusus in Dno, quod etiamsi tempus ad culturam
 minueretur causa sue deuotionis in predictis sanctis exercitijs, cultura no
 ueniret diminuta, sed potius in breui spatio temporis adiutorio diuino in
 tegrè coluisset quicquid à prima luce accedens colore uiluisse, quod etiã
 euentus docuit, cum repertus fuisset Angelis associatus, qui in cultura
 adiuuabant illum. Et s̄ tetigimus, et infra cum de hoc miraculo agetur,
 dicemus, in qua occasione miraculosa cum Angelis ab hero deprehensus,
 et ab illo interrogatus, qui nam essent ibi in illius adiutorio, respondit,
 quod nomen uocabat in sui adiutorium, sed solum Deum habebat ad
 iutorem, cui soli seruebat, et inuocabat, quasi à Deo solo speraret adu
 torum in suis actionibus, et necessitatibus, prout in factis probabimus in
 fra, quando de isto miraculo, et de alijs in hoc capite tactis agemus.

Ad eandem spem perfectam in Isidoro cognoscendam non leue argumentu
 deducitur ab operibus sanctis, que operatus fuit. Nemo enim uidetur
 posse pia, et magna opera facere absque magna spe iuxta illud p̄ Corine.
 9. Debet in spe, qui amat, amare, Et qui triturat in spe fructus percipiendi.

Prout etiam eadem spes in Isidoro satis dilucide demonstratur ex miracu
 lis, que in illius uita, et ad illius intercessionem Deus operatus fuit, de
 quibus infra suo loco dicemus, que absq̄ fide, et spe firmissima in Deo
 per iustos non operantur.

Prout etiam probatur ex patientia in ferendis aduersis, quam ex s̄ addu
 ctis apparet, satis Scruum Dei Isidorum habuisse. Quod autem patientia
 spem operetur, elicitur ex D. Paulo ad Roman. 5. Tribulatio operatur.

patientiam, patientia probationem, probatio spem. idem Apost. ad Roman. xij. dicit. spe gaudentes in tribulatione patientes. Vbi Ambros. dicit. quod de gaudio spei tolerat tribulationem. scilicet. multo maiora esse. que pro his promissa sunt.

Eadem spes in B. Isidoro dicitur ex nimia charitate, quam habuit erga Deum, et proximum iuxta illud Apost. 1. ad Corinthe. cap. 13. Charitas pociens est. benigna est. omnia credit. omnia sperat &c. Quod autem Isidorus hanc charitatem habuerit. facile apparebit ex dicendis paulo infra. cum de charitate illius sermonem facimus.

De Charitate immensa Serui Dei Isidori erga Deum et Proximum.

Charitas est virtus. qua Deum summum bonum diligimus propter ipsius bonitatem. reliqua autem omnia in ipsum. et propterea ipsum. sicutque inter omnes virtutes principatum obtinet. estque ceterarum virtutum mater. D. Thom. 2. 2. q. 23. art. 3. et 6. et hec virtus non solum restringitur ad amorem Dei. sed ad dilectionem proximi. et sic ratio diligendi proximum est ipse Deus iuxta D. Thom. Vbi supra q. 26. art. 1. Vnde preceptis Catholici. legeque diuina debemus. Deum super omnia amare. et proximum sicut nosmetipsos. Et quod B. Isidorus hac principali virtute condecoratus fuerit. bene desumitur ex alijs virtutibus. quibus illum Deus ornauit. et ex superius adductis. et infra dicendis apparet. Nam cum charitas det formam actibus omnium aliarum virtutum. et ille per ipsam ornatur ad vltimum finem. nempe summum bonum. sicutque sit forma illarum iuxta D. Thom. Vbi supra art. 3. Et cum a Charitate relique virtutes viuificentur iuxta Apost. Colome. cap. 3. dicitur

Super

Super omnia autem haec charitatem habere, quod est vinculum perfectionis. et p^r ad Corinthe cap i. Finis autem precepti est Charitas. Vnde cum Seruus Dei Isidorus tot alijs virtutibus fuerit praeditus, sequitur, habuisse virtutem Charitatis.

Quod etiam probatur ex illa mente intenta, quam perseveranter Isidorus in Deum habuit. ut fore nunquam ab illius praesentia, et divina consideratione, ac oratione recesserit ad instar ardenter amantium, qui diu, nocturneque de persona dilecta fideliter, intentisque cogitant, quod bene verificatur in Isidoro, qui orationi perseveranter vacabat, et antequam ad cultum accedere. summo mane Ecclesias visitabat, missamque audiebat, et Deum in primis querebat: Quae omnia satis clara sunt indicia ardentissimi amoris aeterni, quem erga Deum habebat, ex quo inferitur ad Charitatem, quam habebat erga proximum, quia cum Deum summum bonum maxime diligeret, necessario dicendum est, et proximum dilexisse, ex amore enim erga Deum oritur observantia preceptorum illius iuxta illud Ioan cap 4. Si quis diligit me sermonem meum servabit, Vnde cum preceptum divinum, et maxime a Deo commendatum sit, quod quis diligit proximum suum sicut seipsum iuxta illud Matth. 22. sequitur, Isidorum hoc preceptum ad invicem servasse, et dilexisse proximum sicut seipsum.

Quod etiam elucet ex illa liberalissima erogatione elemosynarum, quibus pauperes, quantum in se erat, succurrebat, ut referunt Ioan Diaconus in Comp^l fol. 291. Basil. fol. 358. Marier fol. 368. Ortiz 358. Villeg. 368. Sanchez fol. 371. quibus accedunt testes Rem^{les} 118. iuxta s. fol. 329. et reliqui testes supra in mimculo Olle alleg¹ et 162 fol 444. 164 fol 450. et 200. fol 527. omnes super de i. et ex superius adductis, et infra dicendis condant.

Non minus ista Virtus in Isidoro deprehendi valet ex illa singulari dilectione inimicorum, qua Deus illum ornavit, quae pertinet ad perfectionem chari-

tatis. ut erudit D. Thom. 2° q^o 26 art. 5. Irascere est in illa responsio-
ne, quando increpatus ab altero per relationem vicinorum, quod sero ad
agriculturam accederet, eorum etiam iudicio se Isidorus subiicit. Et de-
monstrauit, ipsius persecutores non solum odio non prosequi, verum et
diligere, dum illos in Iudices eiusdem causae volebat.

Et non tantum erga proximum hanc virtutem Charitatis habuit Isidorus,
quin et illam demonstrauit erga animalia, nam cum tempore niuium ad mo-
lendum iret cum sacco tritici, videns columbas super arboribus stan-
tes, et considerans, quod quia terra tunc niue cooperta, non haberent
quid manducarent, charitate et pietate inorus, niuum a terra abstulit, ibi-
denique triticum pro istis columbis alendis sparsit, de quo a Socio fuit in-
crepatus. Nihilominus Deus omnipotens mirabiliter animum pietatem et
charitatem serui sui Isidori manifestare dignatus fuit. Nam cum ad mo-
lendum peruenisset, triticum adeo creuit, ut nullatenus cognosci posset
diminutio causata in largitione tritici pro columbis alendis, quod patet ex
historijs Io: Diacon. in Comp. fol. 290. Quint. fol. 306. Basil. fol. 359. Villeg.
fol. 361. Mariet. fol. 363. Saneb. fol. 371. Ortiz. fol. 388. quibus agerunt
testes Rem^{us} super xi. anno. nempe 127. fol. 362. 140. fol. 387. 162. fol. 441.
164. fol. 449.

De quatuor Virtutibus Cardinalibus

Prudentia, Iustitia, Fortitudo, et

Temperantia

Consulendo D. Thom. 2° q^o 47. art. 15. Prudentia, que primam inter
istas quatuor virtutes obtinet, et que ad bonum finem totius vite recte
consiliatur, iudicat, et precipit, et istius est inuenire media virtutum

ma

moralium. ipsaque ad communia omnium laudabilium actionum principia
 cognoscenda. et earum circumstantias diiudicandas lucem subministrat. et
 hanc virtutem commendauit IESVS Christus D. N. Discipulis su-
 is. quando illos misit ad predicandum. dicens. Ecce ego mitto vos. sicut oues
 in medio Luporum. estote ergo prudentes. sicut serpentes. et simplices sicut
 Columbe. Math. cap. x. Et hanc prudentia Deus omnipotens ornauit ser-
 uum suum Isidorum. quod elicitur ex ceteris virtutibus. in quibus ex-
 celluit. Et ex toto vice illius. et huius Relationis discursu apparet. ad
 quarum virtutum assecutionem cum medium necessarium atigerit per-
 conuenientem dispositionem. que proprie est Prudentia iuxta D. Thom.
 d. q. 47. art. 3 sequitur necessario B. Isidorum istam diuinam Pruden-
 tiam habuisse.

Tum etiam quia ut in definitione diximus. Prudentia ad bonum finem co-
 rarius vice consiliatur hoc idem hac diuina virtute munitus fecit famulus
 Dei. qui cum ab inuente. etate Deo inferuire constituisset. vice sue mo-
 dum mirabiliter. & prudenter disposuit. Recordatus enim pane Adamo
 primo Parente impolite a Deo propter peccatum. quod labore manuum su-
 arum. & sudore vultus sui panem esset manducaturus. cogitansq; seipsum
 ab eodem parente descendere. decreuit quantum ad hoc illum imitari. &
 officium Agriculturae elegit. in quo posset labore manuum suarum. et su-
 dore vultus sui panem manducare. & vitam hoc honesto. & laborioso exer-
 cicio sustentare. prout fecit. et in isto exercitio usque ad mortem pruden-
 ter. perseverauit. cui laudabili consilio viuendi adiunxit aliud non mi-
 nus prudens. nempe distributionem temporis. & horarum. quatenus pri-
 mas horas matutinas misse audiende Ecclesijs visitandis. et orationi Ma-
 can. Deumq; querendo applicauit. reliquum vero tempus diei culture.
 assignauit. Et quia pauper erat. uxoremq; postq; duxerat. et illam

et familiam honestè cum exercitio agriculturæ sustentare valeret, de-
crevit eundem nobili eiusdem Oppidi de Madrid in agriculturam inserui-
re, quod maxima cura, et fidelitate adimplere studuit, qui modus. Et
ordo fruendi, quem elegit pro bono fine, et directione suæ vitæ immutabili,
Et diuinæ Prudentiæ, qua Deus illum condecorauit attribuendum visum
fuit.

Iustitiam autem legulem, per quam omnium virtutum actus ad bonum com-
mune ordinantur iuxta D. Thom. 2. 2. q. 58. art. 1. et q. 61. art. 1. habuisse Isi-
dorum apparet ex illa ardenti, et immensa caritate, quam habuit erga De-
um, Et proximum, prout supra satis ostendimus. Et cum iuxta Apost. ad
Rom. 13. Plenitudo legis sit dilectio, necessariò dicendum est, Isidorum,
qui plurimum dilexit, exactè, et perfectè legulem iustitiam coluisse. Idem
et delictum vitæ ex nimia cura, qua Isidorus precepta diuina adimplere,
et transgressionem illorum ab inuente ætate curauit, ita ut
verbali culpa maculatum nec semel dici posset, quod satis suadet dis-
cursus totius illius vitæ in illo simplici, Et honesto agriculturæ exercitio
consumptus, et in amore ardentissimo, sui Creatoris, et in exercitijs pijs,
Et sanctis, ac in gratijs, et beneficijs, donisque à Summo Deo isti suo
Seruo collatis.

Considerata diffinitione Fortitudinis, quæ animum in gnuibus, et maxi-
mis periculis firmat, et timorem cohibet, audaciam vitæ moderat iuxta D.
Thom. 2. 2. q. 23. illum habuisse Isidorum clarè colligitur ex perseue-
rantia, qua ab incunabulis, in seruitio Dei cum ingenti in dies incre-
mento usque ad mortem durauit, quam perseuerantiam vocat fortitu-
dinem D. Thom. 2. 2. q. 139. art. 1. donumque Spis Sancti. Quod autem
Isidorus habuerit ex toto vitæ illius cursu satis patet secutus moni-
tionem B. Petri Apostoli in 1.º Canon. cap. 5. dicentis. Vigilate quia.

ad:

aduersarius noster Diabolus tanquam Leo rugiens circue querens quem deuoret. cui resistite fortes in fide. quem Isidorus bene agnoscens. & illius astutias semper vigilauit. illique se se opposuit. illiusque tentationibus ita fortiter in fide resistit. ut illum omnino deuicerit. mediantebus operibus Charitatis. Iustitie. & Humilitatis. aliarumque uirtutum. in quibus semirabiliter exercuit.

Etiam Deus misericors Temperantie uirtute istum Seruum Isidorum munuit. que uirtus versatur circa delectationes moderandas. et sic concupiscentias bonorum sensibilium. et tristitias ex illorum absentia procedentes iude eundem D Thom 2 2^a q^e 141 art 3. presertim tamen consistit in moderatione delectationum gustus. sique illi est annexa uirtus abstinentie. ieiunij. et sobrietatis. de quibus D Thom ubi supra q^e 147 et 149. quam uirtutem Isidorum coluisse apparet maxime ex motiuis. quo exercitium Culture. pro uita sustentanda elegit. nempe ut labore manu suarum. et sudore uultus sui panem manducaret. ex quo non solum inferretur ad Prudentiam ut supra notauimus. sed etiam ad Temperantiam. qui enim proponebat in labore. et sudore panem manducare. et ad hunc effectum exercitium culture eligebat. in illoque perseuerauit. certe quidem Temperantie maximum signum prebuit. & animi moderandi delectationes etiam quoad gustum. quinet moderandi concupiscentias bonorum sensibilium. cum contentus fuerit paucis. et agriculturam tantum naucauerit. & seruitio heri. cui in eadem agricultura inseruebat. non autem qua dicitur alia bona temporalia. nec ex illorum defectu tristitia in Seruo Dei dignosci ualuerit. et qui tantummodo agriculturam attendebat. et seruitio heri. et in se erat pauper. non diues satis deprehenditur illius Temperantia in ciborum paupertate. cum paupertas. et exercitium. cui incumbere non prestaret aditum ad aliquam intemperantiam in cibus. Maxime cum

assuetus esset Seruus Dei de his, que pro se ipso alendo Deus illi sup-
pediabat. Pauperibus maxima cum liberalitate elemosynam largiri,
quibus accedit obseruantia ieiuniorum ab Ecclia inducendorum. Ex quibus
omnibus apparet quantum Seruus Dei Isidorus in quatuor Virtutibus
Cardinalibus precellens fuerit.

*De alijs particularibus virtutibus Serui
Dei Isidori.*

Vlta virtutes Theologales, et Cardinales, quibus Deus Isidorus famulus
suum condecorauit, coluit etiam ceteras virtutes. Fuit enim humilis, et
patiens, prout satis elicitur ex superius notatis. Fuit et modestus, Om-
tioni deditus, et deuotioni, maximè misericors præcipuè erga pauperes,
quibus elemosynam alacri, et liberali animo assidue erogabat. Perseue-
rantiam in bonis, et pijs exercitijs etiam habuit, nec unquam aliquo casu,
ab illis destitit, qui semper in illis firmiter perseuerauit. Tranquillum ani-
mum in aduersis semper exhibuit, et in voluntate diuina seipsum, suasq;
actiones, & omnia humiliter resignauit, ac omnia bona tam spiritualia, quàm
temporalia ab Omnipotenti Deo semper recognouit, ac pro acceptis conti-
nuò Deo gratias reddidit, Castitatem coniugalem semper coluit, et tan-
dem cum ægreus morti se propinquum agnosceret, Sacrosanctum Eucha-
risticæ Sacramentum, precedenti humili Confessione, magna cum conuer-
sione, reuerentia, et deuotione suscepit, et tandem suos domesticos monens
ad perseuerantiam in seruitio Dei illum inuocans, illicque ex toto corde,
et cum humilitate commendans animam reddidit, & ex hoc mundo ad
celestem Regnum feliciter transiuit, ut omnia præ ex historijs superius
relatis satis apparent, & de illius publica voce & fama deponunt in

Pem.

Rem. 163. fol. 461. 170. fol. 468. 189. fol. 501. 191. fol. 510. 205. fol. 543.
244. fol. 554. 212. fol. 557. et alij plures supra allegati.

TERTIVS ARTICVLVS

De Miraculis

Ad Canonizationem alicuius, compertum est plera virtutes, in quibus
precellere debet, et plera Sanctitatem vite requiri miracula Canonizan-
di intercessione a Deo omnipotenti facta iuxta ritum S. R. E. et Sacre
Canonum dispositionem, ut probat tex. et ibi DD. in c. 1. de Reliq.
& venerat Sanct. et Gloss. communiter approbata vers. Sedis Aplice
in c. 1. eod. tit. in G. Hostien. in d. c. 1. vers. oportet etiam, et ibi Ioann.
And. n. 4. idem Host. in tit. de Reliq. & venerat Sanct. n. 3. vers. item
querendum est de miraculis. Siluest. in Summ. in verbo Canonizatio n. 1.
q. 2. vers. inquiritur etiam Troil. Maluet. in tract. de Canoniz. Sanct. sub
3. n. 1. et seq. et n. 173. vers. sed dato, et Castellan. in eodem tract. q. 4.
p. 1. et 9. Pauin. super Canonizat. B. Bonnicature p. 5. art. 8. et 9. &
sepius in Canonizatione aliorum Sanctorum ita tenuerunt maiores nostri.

Et quamvis ad hunc effectum nec precise requirantur, nec de per se suffici-
ant miracula in vita, ut docet DT. bon. 2. 2. q. 178. art. 2. in corpore art.
vers. 2. autem modo, et Pauin. ubi supra p. 5. et 3. Callan. in Catalog.
Glor. Mund. p. 3. consider. 50. quam opinionem secuta est Relatio Sancti
Hiacynthi cap. 3. vers. quibus addimus. & S. Raymundi p. 2. art. 7. vers.
nos licet, et alie Relationes sepiissime ea ratione, quia quandoque Deus
medio hominum peccatorum facit vera miracula ad tex. in c. teneamus, ubi

Archid. n.º 3 Bellam. n.º 2 Turrecrem. n.º 1. c.º q.º ij.º Host. et alij in d.º
cap. 1. de Reliq. & vener. Sancti Aret. in c.º venerabilis n.º 2.º de testibus.
Si tamen vna cum miraculis in vita, concurrant etiam alia post mortem
multum conferunt ad Canonizationem, cum post mortem non nisi San-
cti faciant miracula. Et sentit S. Thom. vbi s.º nec in mortuis dentur
illusiones, nec in ipsis verificari valeat Concl. supra. Quod per Pecca-
tores miracula fiant, que non nisi peccatoribus viuentibus applicari
potest.

um autem in casu nostro Deus Omnipotens hunc agricolam humilem
Seruum suum Isidorum tot tantisque virtutibus ornauerit, illumque in-
genti amore diuino persecutus fuerit, quin et cor illius eodem amore in-
flammauerit inter alia dona in illum collata ipsi etiam dedit operatione
miraculorum, ita ut etiam in vita medio istius famuli sui dilecti porten-
tiosa miracula operari dignatus fuerit, et agricolam humilem, quem ad
Ciuiem celestem in Curia, et Regno suo elegerit etiam in hoc seculo
degentem honoribus ingentibus illustraret, signaque notissima sue
Sanctitatis vniuerso mundo preberet, et ex tunc pro Sancto reputari in-
ciperet. & sic cum habeamus quamplurima miracula patrata post mortem
Isidori, pluraque in illius vita etiam facta omnia simul (maxime adeo
illustra) non est dubium quantum conuolucant ad Sanctitatem istius
Serui Dei enunciandam, et ad illius Canonizationem facilius, lucidio-
ribusque argumentis disponendam. Vnde ut ad aliquot ex illis deuenia-
mus p.º de miraculis in vita factis sermonem faciemus, postea vero ad
illa, que post illius felicem obitum Deus inuocatione Serui sui Isidori
operari dignatus est, verba dirigemus, non omitendo in primis aliquid
circa probationem miraculorum in genere istius Serui Dei.

DE MIRACVLIS

In Genere

Non abs re Maiores nostri in Relationibus Sanctorum hoc in loco disputare asseruerunt. quid sit Miraculum. et quatuor illius requisita. & duos gradus iuxta sententiam Canonistarum. tres vero iuxta sensum Theologorum Miraculorum assignare. et an illorum operatio debet esse instantanea. an vero ex interuallo causata. à miraculo aliquid detrahatur. et quomodo miracula probentur per indirectam probationem. cum directa per vera principia. & causas probari non valeant. sed quia in tractatibus de Canonizatione. et in sup̄is Relationibus. & ultimo loco laudè notauimus in illa B. Corsini. & in alia Serui Dei Thomæ de Villanoua Archiepi Valentini. quæ omnes per manus deferuntur. duximus nunc in hoc Articulo. ne nouum tractatum facere videremur. has disputationes consilio omittere. cum facile sit. cuiquam illarum discussionem adamussim legere cupienti ad dictas Relationes. et Tractatus occurrere.

Quibus sic constitutis. vel potius breuitati consulendo omissis demiraculis in genere B. Isidori satis constat ex historiis. de quibus supra. et ex quamplurimis testibus examinatis in Rem. super art. 15. Et 54. qui larissimè deponunt aliqui de certa scientia. alij vero de auditu. publica voce. et fama. ac communi opinione. quod intercessionè famuli Dei Isidori plures cæci illuminati fuerint. & claudi ambulauerint. Surdi audierint. et alij quamplures à diuersis infirmitatibus ac periculis fuerint liberati. quæ omnia longum esset recensere. Unde visum fuit nobis in genere satis probari. B. Isidori intercessionè

quamplurima miracula à DEO omnipotenti operata fuisse. ex
quibus nos aliqua speciali nota digna adnotauimus. ad que in spe-
cie deueniendum duximus. & in primis ut s^o polliciti fuimus de mira-
culis in vita agere.

De Miraculis in Vita

Primum Miraculum

**De Angelis in albis cum duplici par bouum alborum
in Agricultura**

Cum dilectus Dei Seruus Isidorus. ut supra diximus antequam ad
Agriculcuram accederet. partem matutinam diei in oratione Eccle-
siarum. & in audienda re sacra. ac in oratione. et in Regno Dei que-
rendo consumeret. semper ad agrum veniret. et ex eo à vicinis accusatus.
et ab hero increpatus fuisset. volensq; ipse verus experimentum sume-
re de predictis. que de seruo suo audierat: quadam die surrexit. et se
contulit non longe ab agro per Isidorum colendo. ibique in abscondito
expectauit donec Isidorus valde sero ad agrum accessit. sicque verus
pro certo habuit quicquid vicini sibi de Isidoro retulerunt. & in mo-
tus iter cepit erga Isidorum. in quo omnipotens Deus. cui sincero cor-
de miserabatur illius innocentiam. & Sanctitatem vero iracundia plenio mi-
rabiliter demonstrare dignatus fuit. faciens. verum proprijs oculis vide-
re Isidorum amicum. et duos iuuenes in vestibus albis cum duplici
par bouum alborum illi adiutores: qua visione verus obstupuit. et per-
territus. qualis nanque fuisset ista visio cogitabat. et mente confusa
peruoluebat. nihilominus ulterius progrediendo visionem amplius

non vidit. et ad Isidorum accedens, illum percunctatus fuit, qui nā
 essent, qui paulo ante insimul cum ipso arabant, cui Seruus Dei bu-
 muliter respondit. Ante conspectum Dei, cui pro posse meo seruo, vo-
 bis pando fideliter, quod in hac agricultum nec vocavi, nec vidi ad-
 iutorem, nisi solum Deum, quem inuoco, et imploro, & semper habeo ad-
 iutorem. Tunc verus compunctus corde super his, quae viderat, ac ce-
 litus illustratus cognouit, diuinam gratiam in Dei famulo inhabitare.
 Vnde in recessu nouissimo dixit ei. Quicquid tibi dictum est ab adu-
 latoribus, vel susurronibus vilipendo, et quicquid in hoc rure possi-
 deo, sub tua potestate constituo, ac etiam quaecumque facienda sunt,
 liberè tuo arbitrio committo, et domum redias, quod tibi contigerat,
 multis propalante.

Hoc factum probatur ex historijs superius relatis, et maxime ex libro
 antiquissimo Io. Diae. de vita B. Isidori in Proc. Comp. fol. 290 et Pe-
 tri de Quintania fol. 306 et Ioannis Basilij fol. 357 et Alphonsi de
 Villeg. fol. 361. Præs Ioannis de Marieta fol. 367 Præs Fr. Iacobi de Ble-
 da fol. 371. Fr. Francisci Ortiz fol. 387. et Præs Petri Sanchez Societa-
 tis Iesu fol. 370. Iupri de Vega fol. 52. Cant. 3. in Comp. fol. 382. quibus
 accedunt testes Rem. 2° super x. art. fol. 71. 73. super x. fol. 207. 44.
 super eodem fol. 209. et testis 127. super xi. art. fol. 362. et testis 167.
 super eod. art. fol. 541. cum alijs quampluribus, qui omnes istud factū
 firman ex traditione maiorum, et de auditu ab illis, ac de publica vo-
 ce, et fama, et communi opinione, et plures asserunt. Seruum Dei Isido-
 rum cum predictis Angelis, et duplici pari bouum alborum depingi as-
 sueruisse, ex quibus omnibus insimul primum factum probari nobis visū
 fuit, nam certum est, versari in antiquissimis plusquam à 450. abhinc
 annis, sicque sufficere probationes desumptas ex historijs, et testibus.

de publica voce, et fama. et late supra iuribus, et auctoritatibus probauimus in cap de Sanctitate Isidori in genere in p^o argumento

Quod sic probationibus sufficientibus firmatum iudicauimus miraculi, ac intuitu Serui Dei Isidori, et illius amore a Deo omnipotenti operatum, et illius Seruus dilectus adiutorio angelico restauraret in agricultura tempus macutinum in seruitio Dei, et missa audienda, alijsq; pijs exercitijs consumptum, et ut Isidori puri, & sinceri famuli DEI innocentia per herum dignosceretur, Sanctitasque illius etiam diuicentis manifestaretur; unde licet non sit extra spheram angelicæ nature assumere corpus apparens, tamen quando talis assumptio fit ad aliquem sanctum effectum, prout in nostro casu, et patet ex supra dictis, tunc sit virtute diuina, et talis actus ad dictum effectum superat vires nature Angelicæ, et sic omnino ad miraculum referendus est. S. August. in libro de Trinit. c. 5. Sanctus Thom. p^o 1. q^o 105. art. 7. et ibi Dominic. Bañes & ratione miraculi. vers. miraculum est.

II. Miraculum in Vita

De simplici portione Cibi Isidoro reseruitur, et diuinitus multiplicata, ita ut Isidoro, et pluribus pauperibus eum eo introductis, et non solum sufficiente, sed pro alijs cibandis superaret.

Vir Dei Isidorus dum uiuere, fuit confrater cuiusdam confraternitatis in Oppido de Madrid, in qua assueuerunt confratres aliquando simul manducare, et cum quodam die ad istud prandium conuenissent, et Isidorus in Ecclia orationi vacans inoram fecisset, sero quin et prandio finito, ad manducandum accessit, secumque adduxit plures pauperes, quos

quos ceteri Confratres cum viderent Isidorum, sic locuti fuerunt. Miramur tu, quod prandio finito, et tua tantummodo portione reser-
uata, tot pauperes adduxeris, quibus nihil quod erogari valeat, super-
ruat? Isidorus autem spe, et fide firmissima in Deum, maximaque
cum humilitate Confratribus respondit. Ne molestia afficiamini,
quod quicquid nobis datum fuerit in nomine Dñi, inter omnes distribu-
tur. Unde Seruatores accesserunt ad urnam, in qua portionem Isidoro re-
seruauerunt, illamque pſenam pulmento repererunt, quod ipsos in ma-
gnam admirationem traxit, miraculumque esse cognouerunt, et sub-
ito dñm pulmentum inter Isidorum, et pauperes diuiserunt, vnicuique
sufficientem portionem dantes, ita quod ad saturationem manducarunt,
quibus refectis, in urna pro alijs pauperibus non minima pars cibi super-
uit, quod ceteri Confratres videntes, miraculo retulerunt, et Isidorum
pro Sancto acclamarunt: ipse vero, gratijs Deo relatis, pro tanto benefi-
cio, in Ecclesiam B. Magdalene se contulit, vbi in oratione stetit non
per paruum temporis spatium.

Quod factum probant historie in proximo precedenti miraculo relate, et
testes, in Remissoriali 44 super 13 Interrog. fol. 209, et testis 189 super
101. art. fol. 502. et testis 140 super eod. art. fol. 388. et testis 162 fol. 444
et testis 164 fol. 450. et testis 166 super dño art. xi. fol. 459. et quamplu-
res alij super eod. art. deponentes de auditu a maioribus, de traditione,
ac de publica voce, et fama, et communi reputatione, qui etiam firmant,
in eadem Confraternitate quolibet anno quando ad prandium conueniunt, de
hoc miraculo fieri commemorationem, et dñs testis 189 firmat, sic audi-
uisse his in duobus conuinijs, quibus interfuit in dña Confraternitate. Ex
quibus illud sufficienter probatum duximus historijs suis, ac testibus de
publica voce, et fama, cum versemur in antiquissimis, et interre dispoſite

*Iuris. de qua in superiori miraculo. et in c. de Sanctitate Isidori in
genere mentionem fecimus.*

Etiam censuimus merito istud factum sic probatum ad miraculum maxi-
mum esse referendum operatum per Deum omnipotentem. iuxta et fir-
ma fide. & spe Serui sui Isidori in ipsum Deum collata. quam et primum
guidium iure mereri: in illius enim facti substantia excedit omne potentia
omniumque facultatem totius nature create iuxta D. Thomam sententiam 1^a 2^a q^a
art. 3. in responsione ad 1^{am} a quo non dissentit Bañes ibi dubio 2. concl. 4.
et illi expresse assentit Valentia in suis Comment. tom. 1. disp. 7. q^a 1. punct.
2. obiect. 5. huiusmodi pulmenti multiplicatio fiat secundum probabiliorum
sententiam per creationem noue materie. quae pulmento informata. et
praesistenti pulmento addita. illud multiplicauit. qui modus multipli-
candi istam materiam omnino in sui substantia excedit vires totius na-
ture create. et sic merito primum gradum miraculorum obtinet. et etiam
notauius hanc sententiam secuti in Relatione B. Theresiae art. 2. in 1°
miraculo. vbi responderetur ad aliam opinionem. quam refert Bañes ubi
3° nempe quod ista multiplicatio non fiat à Deo per creationem noue ma-
teriae. sed per additionem alterius materie iam create eiusdem speciei.
itaque illam separare ab alio corpore sit necesse. et huic pulmento ad-
iungere cum alterius corporis. à quo subeunditur corruptione. Respon-
sum fuit enim sufficere contrariam sententiam. quam ibi secuti fuimus.
et nunc firmamus. probabiliorum esse teste D. Thoma vbi supra. et alijs
iam relatis cum seqq.

Tertium Miraculum in Vita

De Miraculoso Fonte repente iccu in terra arida

De Isidori profuquit

Cum quadam die de tempore estatis verus Isidori ad illum aruicem
 accessisset. et magna siti fatigatus. quesiuit ab Isidoro ubi nam aqua
 repente valeret prositi miraganda. cui Isidorus manu signauit locum. -
 ubi aquam inuenire posset. ad quem verus se contulit. aqua tamen non
 reperta. iterum ad Isidorum reuersus. conquestusque aqua quam in dicto
 loco non repererat. Isidorus illum allocians perrexit ad montem vi-
 cinum. satisque preheminentem. in quo nec aqua. nec signum illius ap-
 parebat. qui potius terra sicca. & arida. quam tunc Isidorus stimu-
 lo. quem in manibus gestabat. percussit. dicens. Quando Dei voluntas
 erit. hic aqua aderat. & incontinenti fons aque viue scaturiuit. qua
 serus recreari valuit. et ab illo die usque in hodiernum iste fons sem-
 per emanat. nec temporibus siccitatis unquam exsiccatus fuit. Et
 huiusmodi fontis aqua tanquam miraculosa plures egri a suis infir-
 mitatibus diuinitus fuerunt liberati. et infra suo loco dicemus. quia
 et in loco fontis heremitorium in honorem B. Isidori fuit erectum. et
 per Dounam Elisabetham Imperatricem fuit illustratum. et s. in
 s. de Sanct. Isidor. in genere arg. 2. notauimus. Et ad hoc heremi-
 torium. illiusque miraculosum fontem conuicium Incole Madriti con-
 currunt deuotionis causa.

Probationes facti supri desuntur ex historiis superius relatis ma-
 xime ex Villegas. Pereda. Orciz. Et supo de Vega locis supra citatis

Et ex Don Sancto de Auila Ep^o Iac^o in libro intitulo De v^ener.
Reliq. Sanct. et S^mi Sacramenti. Accedunt etiam testes super art. xi.
in Rem^o de publica voce, et fama. et precipue testis 133. super xi. art.
in Rem^o. fol. 373 et testis 156. fol. 425. testis 162. fol. 444. testis 134.
fol. 377. et testis 39. super si. interrog. fol. 188. Et complures alij su-
per eodem arto. Et ut sepius diximus isti testes de publica voce, et
fama, et historie probant in casu nostro ita antiquo

Ex quibus censuimus, huiusmodi factum ad maximum miraculum
per Deum omnipotentem inuitu, et gratia sui dilecti famuli Isidori.
operatum referendum esse. siquidem locus, in quo iste fons effluxit, ante
mons eminent, in quo nec signum aliquod aque apparebat, quin tantum
terra sicca, et arida, et repente icu Isidori. et cum primum dixit. Quan-
do Deus volebat hic aqua adire, scaturiuit, aquaque exiit in magna
quantitate, que nique in hodiernum diem emanat, que omnia videntur
excedere vires nature create, non quantum ad substantiam facti, cum
natum possit fontes, et aquas a visceribus terre scaturire facere, illasq;
discooperire. Atamen in monte alto, et eminenti, et ad truncum adu
alicius hominis, et repente hoc videtur, vires Nature excedere, et
superare non in eo, quod sic, sed in eo in quo fit, et in modo quo factu
est, nempe repente, et solo predicto icu Serui Dei absque eo, quod
tempus aliquod fuerit consumptum in fouendo terram, et aquam que
rendo. Unde istud Miraculum ad 2° et 3° gradum referendum
duximus

De Miraculis post mortem.

Primum Miraculum

De mirabili incorruptione Corporis famuli Dei Isidori
 et miraculae fragrantiae ex illo procedente.

Deus. et D. N. qui est mirabilis in Sanctis suis. mirabilisq; in ser-
 uo suo Isidoro illius Sanctitatem non solum dum viveret. mundo
 demonstrare dignatus fuit miraculis in vita illius diuinitus inter-
 cessione. intuitu. & gratia eiusdem Sancti operatis. ut supra diximus.
 Verum etiam post felicissimum serui sui obitum. transiitumque ab hoc
 mundo ad caelestia Regna. eandem Sanctitatem quamplurimis mira-
 culis intercessione eiusdem Sancti patuitis. nobis manifestaue. ut
 ipsimet Deo laus. Sanctoque Isidoro gloria. nobis exemplum ad imi-
 tandum. illiusque Sanctitatem insequendam. esset. Inter que illud est
 maxima admittione dignum. quod post Isidori obitum illius corpus ex
 sui naturae putrefactioni subiectum. incorruptum reseruaue. illudque
 per tot secula usque in presentem diem. et sic per 447. annos conseruaue.
 cum quodam suauissimo odore. qui semper ex illo efflauit. ut dare
 omnibus daret intelligi. qualiter. quantoque amore famulum suum pro-
 sequitur. et quot premijs. et gratijs famulatum ex corde sibi a seruo suo
 libenter exhibitum remuneret. Et quia cum hoc miraculo incorruptionis
 & fragrantiae plura alia concurrerunt nullatenus omitrenda. ideo ne in-
 tactum aliquid relinquamus. & ordinatè procedatur. prius de sepultura
 cui B. Isidorus post illius obitum traditus fuit. et de tempore. quo in illa

permanſit, & qualiter Populus ad illius exhumationem fuit permo-
eus, & quæ miracula in ipſa exhumatione euenerunt, et qualiter corpus
Iſidori fuit repertum incorruptum, & odoriferum, & quomodo ex tunc
ad nra tempora ſic permanſerit, agendum duximus

Postquam Seruus Dei Iſidorus mortis neceſſitati ſatisfecit, et ab hoc
mundo migravit, quia in Vita humilis agricola, et pauper fuerat, et in iſta
paupertate deceſſit, fuit cum eadem humilitate, qua ſemper vixit, ſepul-
tum illi aſſignata, non ſumptuoſa, et celebris, nec maxima architectura
fabricata, nec in aliqua inſigni Eccleſia electa, ſed in quodam cimiterio
extra Eccleſiam S. Andreæ, in quo de more non potentes, nec diuites, ſed
pauperes, et humiles ſepelli ſolent, ibique per xl. annos requieuit. Et
quamuis dum in humanis egit ex ſuperius adductis pro Sancto fuit repu-
tatus, nihilominus, quia agricola et pauper illius memoria de facili reces-
ſit à Populo, obliuioni que fuit tradita, et forſan ad cuiusdem Sancti ma-
iorem gloriam, et exaltationem, quia cum D. O. M. illum in Populo
iam obliuioni commiſſum videret, dignatus fuit ab iſta obliuione illum
ſuſcitare, et in Populo illius memoriam renouare de tempore, quo xxx.
anni tranſiſſione ab illius obitu, ſicque voluntate diuina idem Iſidorus
quadam nocte cuidam illius amico, & non parum deuoto in ſomnis appa-
ruit, ab illo que petiſſe, vt curaret, quod corpus ſuum in Cimiterio collo-
catum exhumaretur, & intus Eccleſiam in honeſta ſepultura collocare-
tur, qui tamen amicus ſuæ admonitioni fidem non adhibens, illam pa-
teſcere recuſauit, et ut euentus docuit, ex tunc in grauem morbum
incidit, à quo donec tranſlatio Corporis B. Iſidori fuit facta, non ſana-
uit, qua de cauſa idem Iſidorus cognoscens deuotionem feminei ſexus,
in ſomnis iterum cuidam deuote matrone apparuit, ab illaque idem qual
prius ab amico efflagitauit, que Populo patefecit apparitionem, et deſi-

derium B. Isidori, Populusque illicò cumuit. Isidori voluntatem adimplere, et onlinarunt qualiter illius corpus exhumarent, et illius in Ecclesia S. Andree translationem, ad quem effectum Clerus, et Populus summa cum deuotione, & solemnitate processionaliter ad sepulturam Isidori accesserunt, quæ, ut diximus in dco Cemiterio sita erat, temporum iniurijs subiecta, et in qua pluuiarum tempore riuus aque superflueus irruens terree faciem sepulture foueam intrabat, ex quo quidem facilius aditus dari corruptioni clarum est, cumque iam sepulture appropinquassent, illum fodere ceperunt usque dum pretiosum corpus repererunt relictis manibus inuolutum ipsumque incorruptum, et ex illo quendam suauissimi odorem omnino dissimilem quibuscumque humanis aromatibus procedente gustarunt, & laminaque pta intacta, & nullatenus lesa inueniunt, erbe autissimum corpus exinde exstraxerunt, ac summa ueneratione, et deuotione illud in eam Ecclesiam S. Andree in Capella maiori, & honorifico Sepulchro collocarunt. Et dum ista translatio corporis Isidori fiebat, celi, et terræ lætitiæ signa non leuia dederunt operatione plurimorum prodigiorum, & miraculorum cum peruulgata inuentione corporis istius Sancti Odoriferi, ac incorrupti, & fama illius Sanctitatis plures pauperes cæci, surdi, claudi, et alijs uarijs infirmitatibus affecti accesserunt, & puluerem eiusdem sepulchri suis infirmitatibus adhibita, ab illis continuo liberabantur, qui et cymbala, et campanæ omnium Ecclesiarum Madriti in signum exultationis à se ipsis sonare ceperunt.

De ueritate istius facti testantur historiæ superius relate maxime Io. Diac. in Comp. fol. 292. Quintani in Comp. fol. 303. Basilij Sanctorum in Comp. fol. 359. Villegas in Comp. fol. 363. Mariet in Comp. fol. 369. Fr. Iacobus Bleda in Comp. fol. 392. Lupi. de Vega Cant. X. in Comp. fol. 382. idem firmant Testes de publica uoce, & fama quoad tempora antiqua in Rem.

super 13. 14. et 15. articulis. Et in specie testis 156. fol. 408. & seq. et testis 163. fol. 450. et testis 165. fol. 455. et testis 166. fol. 459. et testis 208. fol. 545. cum alijs pluribus super eisdem articulis. et testes Rem^{tes} super articulo 61. deponentes de incorruptione. & odore corporis Senu Dei Isidori. & quicquid ad hec nra tempora plures de visu deponunt. nempe testis 128. fol. 353. et testis 133. fol. 375. et testis 140. fol. 390. et testis 163. fol. 457. et testis 166. fol. 460. et testis 191. fol. 513. & testis 201. fol. 532. Quibus plures alij testes concordant.

Quorum dicta. et depositiones omnino vera deprehenduntur. & comprobantur ex visitatione predicti Corporis Sancti facta de Commissione nostra per Ill^{mas} & R^{mas} Bernardum de Rojas S. R. E. Prbrum Cardinalem tituli S. Anastasie Archiep^{um} Toletan^{um}. & per R^{em} Fr. Don Franciscu de Soza Ep^{um} Canari^{um} Regij Consilij in supremo S^{ae} Inquisitionis. & D^{rem} Don Ioannem de Ozes Prothonotum Ap^{licum}. & Canonicum S^{ae} Ecc^{lesie} Carthagin^{ensis} Iudices Remissoriales ad effectum istius visitationis per nos deputatos. & conu^{nt} Francisco de Salzedo Notario Ap^{lico}. et cum interuentu Doctor^{um} Ioannis de Arrienza. & Ioannis de Arrienza. & Ioannis de Negrete dela Calle Medicin^e professorum. et Dⁿⁱ Zului^{ci} de Orjon Medici. ac Chirur^{gi}. et in presentia R^{em} D. Antonij Cacer^{tan}i Nunci^{um} Ap^{licum} in illis partibus. ac Ill^{ms} et Exc^{ms} D. Don Ioannis Hurtado de Mendoza Ducis dell' Infantado. et Dⁿⁱ Don Roderici de Castro. et Bobadilla Consilij Regij in supremo S^{ae} Inquisitionis. & Ill^{ms} D. Don Francisci de los Cobos Marchionis de Camansa. & D. Doctoris Gutierrez de Setina Vicarij G^{ener}alis Oppidi de Madrid. nec non D. Petri de Guzman Subernatoris eiusdem Oppidi. & Francisci Salgadi Secretarij a D. Cardinalis. et Sancte Inquisitionis. nec non cum assistentia Doctoris Vincentij de Ayala Salazar Curati S^{ae}

Mariæ, & Abbatis Capituli Cleri eiusdem Oppidi, & Magistri Alphonsi Franco Parochi dñe Ecclie S. Andreæ. et presentibus DD. Didaco de Urbina, & Ioanne Gonzalez de Adzunia, Cipriano de Salazar, et Laurentio Lopez del Castillo Rectoribus dñi Oppidi de Madrid. Nec non Procuratoribus Maiestatis Catholicæ ad hanc causam, insimulque quamplures alij, qui ad hanc visitationem conuenerunt, quæ quanta cum diligentia, solemnitate, et circumspeditione facta fuerit, tenor illius in actis deductæ optime docet, & ut omnibus pateat, & de veritate istius insignis miraculi, opportunum duximus præ visitationis tenorem de verbo ad verbum hic inserere, prout sequitur.

In nomine Dñi Amen. In oppido Madriti Toletan Dioc. 7 mensis Martij anni 1613 Ill^{mus} D. Cardinalis Don Bernardus de Sandoval, et Rosas Dñus meus Archiepus Toletanus primus Cancellarius maior Castellæ, et Inquisitor gñalis in Regnis, et dominijs sue Maiestatis de suo Consilio status Sic. et R^{mus} D. Don Fr^{nciscus} de Soza Ep^{us} Canariæ de Consilio sue Maiestatis in supremo Sanctæ, et gñalis Inquisitionis, & D. Doctor D. Ioannes de Ozes Thesaurarius, & Canonicus S. Ecclie Carthaginens, et Prothonotarius Ap^{licus} Iudices Ap^{lici} remissoriales in huius causa Canonizationis Serui Dei Isidori ad effectum illud visitandi, ut in literis Remiss^{is} mandatur. Pro qua præ visitatione prætes pariter fuerunt Doctor Ioannes Atienza medicus, et Doctor Ioannes de Negrete dela Calle medicus D. Infantæ Donnæ Margaritæ, et Doctor Iudouicus de Orison medicus, et Chirurgus nominati, & citati ad præm effectum de mandato præm Dñorum Iudicum, qui cum assistentia Sup^{er}iorum Medicor, et Chirurgi, & presentibus Didaco de Urbina, & Ioanne Gonzalez de

Almuria, Cipriano de Salazar, et Laurentio Lopez del Castillo Gubernatoribus huius p̄i Oppidi, et Gubernatoribus huius p̄e cause Regis Dni nostri, & huius p̄i Oppidi, et Magro Alphonso Franco Rectore, et Curato p̄e Ecclesie S. Andree, & coram me p̄ici publico Notario Apostolico, & huius p̄e cause, ac testibus infrascriptis. Volentes late principium dñe visitationi, accepta primitius aqua lustrali, & peracta oratione coram S. Sacramento mandarunt aperiri cruceam ferream azurream, & deauratam, que exiit in arcu Parietis à latere Euangelij Altaris maioris p̄e Ecclesie, & iuxta illud eleuata in eodem Altari à solo super tribus leonibus lapideis. Vbi exiit in arca Corpus Serui Dei Isidori, que p̄a Crates erit clausa cum duabus clauibus, que exiiebant in Ecclesia, et ante eam sex lampades argentee pendentes accense, & omnia valde decentia, & ornata, ut fusiis declaratur in visitatione preecedenti, et cū vocis, & donatiuis circūcirca altitudinem dñi Altaris, et arcus, et aperta dñā cruce, fuerunt adiuuenti intus p̄tium arcum in parietibus affixi quadri p̄cedurarum cum p̄ctum memuli, quando Angeli adiuuarunt in oratione à Seruio Dei, et de equo sui heri, quem ad vitam reuocauit, et quando dabat ad comedendum triticum palumbis, et sub istis quadris, et picturis exiiebat una arca magna lignea antiqua cooperta cū panno valde bono, et ex nifu acu p̄cto rubeo, & amoto dño panno, fuit visum, quod dñā arca erit depecta cum nonnullis picturis antiquis non nullorum miraculorum articulorum, et approbatorum dñi Serui Dei, in Sac causa omnia, ut videbantur valde antiqua, que dñā arca erat clausa cum septem seris, quas dñi DD. Iudices mandarunt, aperiri, et ut melius facere possent, fuit dñā arca inferius posita à dño arcu alco, & persone, que habebant claues p̄tis p̄arum securum, que pro huius effectū fuerunt preuentē, et accessit de mandato p̄orum DD. Iudicum

ap̄e

aperuerunt deam arcam sub hac forma. Gregorius de Vvateguy Gubernator aperuit pro isto oppido Madriti. et pius Laurentius Lopez del Castillo Gubernator pro Donna Iudouica de' Erera relicta Don Iudouici Gudiel de Vargas, ac Curatrice suorum filiorum, & similiter aperuit cum alia clauē Don Franciscus de Vargas Zapata Eques habitus Sancti Iacobi, & Licenciatus Lopez de Garzola Aduocatus in hac causa aperuit cum alia clauē pro deputatis Congregationis Canonizationis dñi Serui Dei Isidori, et pro aperendis alijs tribus seris pte' arcē, quia ibi non erat Capitulum Cleri dñi Oppidi. quod habebat vnam. Et venit post apertionem factam dñe arcē, & de alijs duabus clauibus non habebatur noticia. quarum vnam videbatur. quod habere debuisset Vicarius istius Oppidi. & aliam Curatus dñe Eccle' S. Andree, et declarnuit pius Magister Franco Curatus. quod fuerunt deponitæ quando obiit D. Doctor Franciscus de Camuassal Vicarius olim huius Oppidi. et Curatus dñe Eccle'. & fuit commissum. quod fiant aliæ de mandato D. D. Iudicum p'as seras aperuit quidam sabet ferrarius. qui ad hunc effectum erat p'ueniens, et aperta dñā arca. et seris illius antequam amoueretur coopertorium. fuerunt accensa sex cerea alba pro p'ā visitatione. quæ acceperunt personæ p'iles ad perhibendum lumen. & particulariter petijt. & accepit vnum Exc^{mus} D. Don Hurtado de' Mendoea Dux del Infantado, & mansit ibi lumen dando cum ceteris personis. quæ habebant alia cerea, & fuit amotum coopertorium dñe arcē magnæ antiquæ, et intus eam existebat alia arca minor suffulea ab exteri cum conamine maurico, & cum vna cruce supra cum clauiculis deauratis. & amoto illius coopertorio. fuit visum. quod existebat ab intus dñā arca suffulea raso albo cum clauiculis deauratis super trinis argenteis, et intus deam arcam erat velum album cum rassetano suffuleum cum punctis ex acu factis auri.

argenti. Vt melius videri posset quid esset sub drūm velum. et drūm
corpus. drā arca fuit extracta ex antiqua magna. et fuit apposita su-
per quadam tabula. siue buffeto ornato cum cooperta serica. Et amoto ve-
lo. quod existerat in drā arca. Vt dictum est. fuit repertum sub illud
drūm corpus Serui Dei Isidori libitinatum in vno linteamine magno sub-
tili ex Olandia extenso intus p̄tam arcam cum capite apposito super pul-
uinari broccati suffulti cum passaminibus aureis. Et in latere drī corporis ba-
culus valde aridus ad instar acuminis aratoris. licet esset sine ferro. qui
tenetur. Et tenuis fuit semper ex traditione certa. Et veri. quod est acu-
men. cum quo p̄tus Dei Seruus Isidorus in seculo arabat. et fuit reper-
tus cum drō corpore. quando fuit translatum ex sua prima sepultura
Cemiterij drē Ecclesie S. Andree intus drām Eccliam. Et ad delegendum
drūm corpus. et illud videri dissoluerunt d. libitinam vel linteamen
Olandie D. Doctor Gutierrez de Setina Canonicus Scē Ecclesie Collegi-
alis Scī Iulii. et Pastor Oppidi de Alcalá de Henares. Et Vicarius
Generalis huius Oppidi Madriti. Et p̄tus Magr Alphonsus Franco Cu-
ratus p̄tē Ecclesie Scī Andree. Et remansit detectum drūm corpus. quod
est magnę stature. Et quod fuit mensuratum. et est longitudinis duarū
variarum. Et sextę partis. ac viso. Et inspecto multum bene per p̄ctos
DD. Iudices. Et p̄tos medicos. Et chirurgos. Et per me p̄ctem notarium
inueniunt p̄tum corpus existerē sub hac forma integrum in ossibus
in carne valde sicca. coloris dactilei. Et habet suam linguam. Et oculos
cum rugis. Et vnum dentem album in suo loco. ac vnguos manuum. Et
pedum census. Et fortes. et pectus. Et ventrem plenum inapertum. et non
extractis intestinis. neque balsamatum. quin non est inuitum in ali-
qua parte. neque adest signum illius. nisi quod caro. Et pellis existit
plana. Et continua. Et totum integrum. cui solum desiciunt alij dentes.

Et

Et molares. Et capilli prope aures cadentes. Et apocynarij. Et digitus d' pe-
 dis sinistri, qui est. ut aiunt. et est publicum. et notorium. Et traditio an-
 tiqua. quod fuerit ablatuſ a nobili foemina Catholicae Reginae Donnae eli-
 sabethae. et fuit denuo restitutus. quia non potuit exire ex Ecclesia. qui fu-
 it positus in quadam Crumeneola sericea. quae existit in dco corpore. cu
 quo praedicto digito existunt similiter quinque dentes. et similiter dnam
 corpus. et coniuncturae illius sunt coniunctae. Et inecicete sine aliqua
 incompositione. excepto brachio sinistro. quod est dislocatum. Et discom-
 positum in cubito. quia dicunt. et est traditio. quod D. Donna Ioanna
 Regina voluit ei auferre d. brachium ad illud alio transferendum. et
 similiter Altera dnam integritatem emanat ex dicto corpore magnus odor.
 Et fragrantia

Quod quidem pum corpus. quod sic repertum fuit. prout dictum est. vide-
 runt. et vistarunt pti Medici. Et Chirurgus. illudque inspexerunt. et
 considerauerunt magna cum attentione. Et diligencia. Et mediante iura-
 mento. quod praestiterunt ad Sanctas scripturas. Et Euangelia. Et in for-
 ma iuris debita declarauerunt. quod pum corpus quoad structuram. Et
 compositionem tam partium solidarum. quam carnosarum. eiusque inte-
 gritatem est miraculosum. Et supranaturale. et extra ordinem a Natura
 obseruatum erga caetera corpora. quae per aliquot annos sine spiritu exti-
 terunt. maxime cum elapsi fuerint. prout est publicum. Et notorium. et
 traditio antiqua plusquam CD. anni. a quibus obiit ptiſ Seruus Dei
 Isidorus. Et quod exiit Altera 40. annos subter terram sepultus in ce-
 miterio dte Ecclesie S. Andreae percussus ab omnibus aquis pluuiialibus
 in summitate. Et sole. cum qua humiditate. Et magnis caloribus necessari-
 um erat. quod in multo breuiori tempore quam in supro corrumpretur. Et
 consumeretur dictum corpus. et etiam absque dca humiditate. et caloribus

in tanto temporis decursu. Et adhuc minori, Et in eo quod spectat ad acci-
dentia unum habet multa consideratione dignum excedens limites, et iter
ordinarium, et est valde miraculosum. Et supra naturale, et est quod cum
ceterorum hominum corpora tam fetidum habeant odorem, Et inuisum
quod inspicere non possint, nisi cum maxima poena, et etiam cum pericu-
lo salutis eorum, qui inter sunt inspectioni nonnullorum corporum exa-
minatorum ab aliquot diebus datum corpus p̄i Serui Dei Isidori absque
eo quod apertum, Et balsamatum fuerit, neque cum alia substantia odo-
rifera unctum, nec aderat in capsula, in qua reconditum erat quicquam
odoriferum nullum habet malum odorem, neque terre, neque cadaveris,
quinimmo optimum, Et supernalem odorem, Et fragrantiam differentem,
Et diuersam ab odoribus terre, et quod nullus sit, qui possit ei equiparari.
Et sic iuxta p̄a omnia declarant, datum corpus esse supernaturaliter, Et
miraculose integrum incorruptum, ac cum suauis odore, Et fragrantia,
quod p̄i medici declararunt, prout dictum est, ac facta predicta visi-
tatione modo predicto extractum fuit datum corpus ex 2^a capsula cum
magna facilitate, Et leuitate absque eo quod quicquam disturbatum,
aut discompositum fuerit, Et appositum super altare maius, ei amoue-
runt linteam funebre, quod, sicuti dictum est, habebat, Et fuit inuo-
lutum in alio linteo nouo ex Olandia, quod fuit totum insutum super
dictum altare maius. Et interim per Officiales, qui ad id p̄uenienti-
fuerant per predictos Gubernatores, et Procuratores fuit suffulta d. 2^a
capsula, in qua reconditum erat corpus super fulcramento coramini, quod ab
extra erat ex 2^a pilo purpureo suffultum cum finimento aureis, et ar-
gencis, et clauiculis deauratis, et repagulis, ac alio finimento deaurato.
Et feramentis munito repositum fuit datum corpus in dicta capsula su-
per datum puluinar, Et repagulum sicuti existerat, et in summitate ap-
po

positus fuit quidam pannus nouus ex tabino aureo. & viridi suffultus. in circuitu cum punctis retium aureis. & in medio Scutum insigniorū huius Oppidi Madriti acu pictum. ac telis auri. & colorum. & alijs ornamentis aureis. & fuit clausa dā capsā. seu arca repagulis. & seris licet absque clauibus. & reposita dā capsā fuit in altera magna arca qua. ex qua. ut dictum est. exereuda fuit. Et anteq̄ quam clauderetur apposita fuit in summitate p̄e capsae una culcitru serica diuersi coloris ex Nauore. & colore paleae. & ibi apposito clausa fuit dā capsā magna cum clauibus. cum quibus reperiebatur. ac reposita. & eleuata fuit. sicuti antea existerat in p̄o arcu. & erate. clausaque fuit.

Quae quidem visitatio facta fuit modo p̄o. et dicti Dñi Iudices se subscripserunt suis nominibus. p̄dictique Medici. et Chirurgus. et Curatus. fueruntque praesentes huic visitationi p̄e Ill^{mas} D. Don Antonius Caietanus Nuncius S^{ae} Sanctitatis in his Regnis Hispaniarum. nec non Exe^{mas} D. Don Ioannes Vrado de Mendoza Dux del Infantado. & D. Doctor Gutierrez de Setina Vicarius G^{nal}is Oppidi p̄i. nec non D. Don Petrus de Gusman Praetor illius. et Franciscus Salgado Secretarius p̄i D. Cardinalis Archiepi Toletani. ac ex Inquisitione G^{nerali}. nec non Doctor Vincenzius de Ayala Salazar Curatus p̄i Oppidi. & Abbas Capituli Cleri illius. alięque persone

Cardinalis à Toleco

Fr. Franciscus de Sosa Ep^{us}

Doctor Don Ioan.

nes de Hozes Mag^r Francisco Orriz de Salsedo Notario.

Ex qua visitatione satis constat de decentia. & ornatu. quo corpus Serui Dei Isidori in dā Ecclia S. Andree seruatur. & de eiusdem corporis integritate. et incorruptione. ac mirifico illius odore. et quod nunquam fuit scissum. nec intestina extracta. quin et qualiter membra inter se sint connexa. & caro tractabilis. et in capite etiam bodie Capilli conseruentur

sed quid mirum? cum Dominus nolter dixerit de Sanctis, quod nec
Capillus capitis vestri peribit.

Ex quibus omnibus veris, et legitimis probationibus factum istud probari iudi-
cauimus, et incorruptionem B. Isidori miraculo maximo referendam fore; mo-
ri vero fuimus, quia corpus humanum post mortem de sui natura sit pu-
trefactioni subiectum. Et hoc proueniat ex infirmitate nature illius, que
non potest amplius corpus continere in vnum D. Thom. in 3° p^o q^o 51 art. 5°
in corp. Et ita statim post mortem incipit resolui, et ad putredinem dispo-
nitur, quia ex balneo calido naturali, superuenit calor extraneus, qui
putredinem cause, idem D. Thom. d. art. 3. arg. 2. Et ultra infirmitatem
Nature, ex qua putrefactio prouenit homini: concurre etiam ad hunc
effectum poena peccati primi Parentis, que non tantum fuit mors, sed
etiam incineratio, dictum fuit enim illi, Puluis es. Et in puluerem re-
uerteris Gen. 3. et refert D. Thom. in deo art. 3. in princ. Ex quo se-
quitur, quod sicut homo non potest euadere mortem, ita nec corrupti-
onem, nisi adiat aliquod prohibens, ut notat D. Thom. super 3. sent.
distinct. 21. q^o 1. art. 2. ad 4° quod prohibens in nostro casu adfuit,
nempe voluntas diuina, que istud corpus, quod sibi uiuens gratum
famulatum prestiterat, incorruptum manere voluit, ut D. Thom. d. art.
3. in respons. ad 2° dicit. In corpore Christi adfuisse illius diuinam
voluntatem, que illud a putrefactione preseruauit; quibus ad stipula-
tur alia ratio corruptionis humani corporis, ex quo magis elucescit
miraculum incorruptionis corporis Isidori, quam adducit D. Thom. in
Opusc. 2. cap. 152. in princ. Nempe quod corpus humanum ex contra-
rijs est compositum; omne autem huiusmodi naturaliter est corruptibi-
le, que qualitas naturalis corruptionis facilius in corpore Serui Dei
Isidori verificari poterat, cum fuerit sepulture traditum

integrum. & cum intestinis. quæ sunt de facili corruptione, & cum eadem facilitate ceteras partes corrumpunt. & maxime cum per XL. annos sepultum remanserit in Cimiterio discooperto. sicque sepultura. & terra illius subiecta fuerit niibus. pluuijsque aquarum. quarum tempore riuulus profluens Sepulturam. corpusque Isidori inundabat. quæ humiditas facilius corruptionem causare poterat. Vnde cum non corruptum. nec putrefactum. sed potius incorruptum. & integrum per tot secula Deus D. N. corpus Isidori conseruauerit. Miraculo huiusmodi factum adscribendum merito censuimus. maxime cum excedat vires totius nature create iuxta D. Thom. 2. 2. q. 175. art. 1. ad 3. et in p. 1. q. 100. art. 4. in corp. & in opusc. 2. cap. 136. Glos. in verb. Sedis Aplice in d. c. 1. de Reliq. & vener. Sanct. et ibi ad Archid. in c. nec mirum n. 6. et seq. 26. q. 5. et ibi Bellam. Et quia natura potest dare conseruationem. & incorruptionem corpori humano. non tamen cadaueri. vnde istud factum excedit vires totius nature create. non quantum ad id quod fit. & substantiam facti. sed quantum ad id. in quo fit. nempe in homine mortuo. non solum censuimus. hoc factum miraculo maximo adscribendum fore. verum etiam ad 2. gradum referen esse iuxta D. Thom. 1. p. 1. q. 105. art. 8. in corp. vers. 2. additur.

que maxime iuuantur ex eo. quod non est nouum. D. O. M. hac gratia. & priuilegio incorruptionis honore. & condecorare Seruos suos dilectos. qui viuentes ipsi Deo immortalis. & eterno inscriuerunt. & ideo corpora illorum mortua integra immortalitati. & eternitati. & illesa conseruauit. prout ex plurimorum Sanctorum exemplis. apparet. quos aliqua recensere libuit.

Corpus S. Geronis una cum multis alijs post annos DCCC. ab illius obitu integrum. & incorruptum fuit repertum. prout scriptum reliquit Ro-

Aulphus Abbas Scti Iuidonis se anno 1222. adfuisse inuentioni p^{re}-
dicti corporis incorrupti.

- S. Ursini primi Epi Bicuriceni apud Gregorium Turonensem de Glor. Confes.
cap. 50.
- S. Eligij apud Surium prima Xbris auctore Andeono Roebomagensi Epi.
copo.
- S. Sigiberti Regis Francorum, auctore Sigiberto Monacho Gembacensi
apud Sur. p^o Februarij tom. 7.
- S. Wenceslai Ducis Boemie per Ioumem Rubiauium. Olumucensem Epi-
scopum 25. Septembris apud Sur. tom. 7.
- S. Stanislai Epi. & Martyris apud Sur. xi. April.
- S. Huberti Epi Leodiensis apud eundem 3. Nouembris.
- S. Heriberti Abbatis Sangallensis auctore Vinifrido Abbate Angiensis
apud Sur. 16. Nouembris.
- S. Edemundi Epi Cantuariensis apud Sur. 16. Nouembris.
- S. Raynaldi Archiepi Rauennatis auctore Hieronymo Rubeo apud sur.
tom. 7.
- S. Sorij Diaconi auctore Joanne Diacono 5. Ianuarij apud eundem tom.
7. 23. Septembris.
- S. Honorati Epi Aulatenfis auctore Hilario Ep^o Aulateni apud eundem
tom. 7. 16. Ianuarij.
- S. Iudoci auctore Florentio Abbate apud eundem tom. 7. xiiij. Decem-
bris.
- S. Hermanni, seu Iosephi Canonici Iternfidensis apud eundem 7. Aprilis
d. tom. 7.
- S. Theodori Studite auctore Michaele Studite xi. Nouembris.
- S. Ediberge Virginis apud Bed. lib. 3. hisbor. Anglican. cap. 8. 7. Julij apud

Sur.

Sur. d. tom. 7.

- S Eudmilie Mart. in vita S. Wenceslai s^t
- S Guberri Landisfamenⁱ Corpus testatur A sanus perstitisse etate sua nihil
omino mutilatum. Vel labefactum post annos sex. ab illius obitu.
- S Antonini Epi. & Mart. corpus refert Sur. tom. 15. 12. Septembris post an-
nos ab illius morte CC. non solum incorruptum, sed plane viuulum cun-
ctis apparuisse, sicut illud vidisse, qui illius vitam scripsit.
- S Hilarionis Abbatis corpus. ut scribit S. Hieronymus post fere X. menses
ab eius obitu integrum, & incorruptum, quasi adhuc viueret fuit inuentum,
tantisque fragrans odoribus. ut delibutum unguentis odoriferis putare-
tur.
- E t satis est, quod scripsit Gregorius Presb^r Celerien^s commune fuisse cun-
ctis Epi^s. qui Synodo Nicene interfuerunt, ut eorum corpora per multa an-
norum curricula perstiterint illesa.
- N on minus ex eisdem probationibus consueimus, odorem mirificum, suauissi-
mumque ex hoc Sancto corpore efflantem miraculo attribendum esse, siue
illam fragrantiam in concreto. & simul cum miraculosa corporis incorrupti-
one consideremus, siue ab illa abstracto eundem odorem sumamus. Neumque
enim insigni miraculo adscribendum fore existauimus. Ex cadaueribus
enim defunctorum putrefactioni naturaliter, ut supra probauimus, subie-
ctis, non odorem, sed fetorem potius oriri videmus. Vnde semper huiusmo-
di suauis odores ex corporibus mortuis Sanctorum procedentes relati fue-
runt ad miracula. Ipsa enim fragrantia corporis mortui, illiusque odoris
suauitas ostendit, in illo corpore autem suauitatis existere. ut refert
S. Gregorius in homil. 33. Et ut D. Thom. p^r 3. q^o 33. art. 5. ad 2^m dicit bo-
nus odor pertinet ad representandum effectum gratie, qui sicut bono odo-
re Xpus plenus fuit secundum illud Genes. 27. Ecce odor filij mei sicut

odor agri pleni etiam à Christo deriuatur ad suos fideles. & amicos iuxta
illud B. Pauli ad Corint. 2. Odorem notitiæ suæ sparge per nos in omni lo-
co, quia Christi bonus odor sumus Deo. Vnde et Sancta mater Ecclesia quasi
exultans præ gaudio de gloria filiorum suorum canit. Sancti tui Dñe flo-
rebunt sicut lilium, & sicut odor Balsami erunt ante te. Quod etiam ex
plurium Sanctorum exemplis comprobari uolet.

✠ Iccorius Callistus lib. 15. cap. 14. testatur à Sacerdote, in quo reconditum fue-
rat S. Euphemiæ Virg. & Mart. corpus celeberrimæ efflatos odores im-
mensos eripuisse, qui vim nature, acque artis humane longè supera-
runt.

✠ Cadauere Sancti Hochmani mirificus. & ignotus odor prope accé-
dentes iucundissimo sensu perfundebar, ut scribit Abbas Dam-
lafridus.

I dem contigit Cadaueri Asperci Episcopi Rothomageni Jandoaldi maxi-
mi Regiensis, Edoardi Anglorum Regis. & aliorum plurimorum, ut scri-
bit Sur. tom. 6.

Ex corpore S. Alberti Carmelitarum Ordinis antequam humo traderetur,
odor mirificus prodijt, ut legitur in officio eiusdem Sancti die 7.º Augu-
sti, de quo etiam meminisse Sur. tom. 8. eadem die 7.º Augusti in uita
ipsius Sancti.

Alia exempla cumulat Thom. Bos. de sign. Eccles. tom. 2. lib. 15. sign. 64.
cap. 8. & in Relatione S. Franciscæ art. 6. mirac. 1.º similem odorem prodeun-
tem ex corpore eiusdem S. Franciscæ recentè uita functæ pro miraculo
habitu fuit.

E t ex his etiam visum fuit, merito istum odorem suauissimum 2.º gradui at-
tribuendum fore, cum excedat, superetque vires Nature quantum in illo,
in quo sit. Certeum est enim, Naturam facultatem habere producendi boni
odo-

odorem ex corpore humano, tamen non ex corpore mortuo, & putrefactioni subiecto. Unde cum in isto Cadavere iste mirificus odor reperitur, respectu illius, in quo fit, excedit omnes vires totius nature create, et referendus venit ad 2^m gradum iuxta D. Thomam ubi supra dicuntur. s. in corp. vers. secundo.

MIRACVLVM II

Carbarina de Villa Sancte a febris continuis, & ventris profluvio sanitatem instantaneam recuperavit in oratione

B. Isidori, & aqua fontis illius

Eidem Carbarine supradicte post partum supervenerunt quedam febres continue, & magne insimul cum profluvio ventris, & signis malignis, ac letalibus, & cum magna debilitate, cum remedia illi adhibita per Doctorem Franciscum Cuenca Medicum non proderant, et adeo male se habebat, quod deus Medicus illam quasi desperatam reliquit, credens omnino ex illa infirmitate morituram, & in hoc statu dea Carbarina se commendavit B. Isidoro, dixitque Francisco Sanchez eius viro, quod si ipsam volebat videre viam, et sanam, illi afferret aquam Servi Dei Isidori de fonte existente in suo heremitorio, quia ipsa sciebat, se bene habituram cum dea aqua, maritus vero circa dimidiam noctem perrexit ad atrium Eremitorii, & deam aquam illius fontis portavit, ex qua dea Carbarina bibit, & incontinenti cognovit, se bene valere, ac valde subleuatam a dea infirmitate, & sequenti die venit Medicus illam visitatum, ac cognovit magna, & repentinam meliorationem in infirma, cui illa dixit, non ab ipso, sed a

B. Isidoro sanitatem recuperasse, & ex tunc amplius ne habuit febrem, nec profluvium Ventris, quia sana remansit, & tam deus Medicus, q̄ ceteri omnes circumstantes hoc pro magno, & insigni miraculo habuerunt.

Quod etiam euenisse probant testes Remissoriales super 12. Interrog. nempe 77, 78, et 79. qui sunt eadem Catharina infirma, & Franciscus Sanchez eius maritus, & prius Doctor Cuenca Medicus omnes deponentes de veritate sua, & certa scientia à fol. 258. usque ad 261.

Quas probationes sufficientes iudicauimus, & factum illis comprobatum insigni miraculo referendum esse censuimus, considerantes grauitatem infirmitatis illiusque complicationem febrium continuarum cum profluvio Ventris, ac cum signis malignis, & letalibus, & quod peruenerat ad statum desperatæ salutis, in quo B. Isidoro se commendauerat, & a quam fontis illius perierat firma fide, quod cum illa sanitatem esset receperunt, & quod cum primum illam bibit, illico cognouit, se bene habere, prout, & ipsa firmat, & medicus qui sequenti die illam uisitauit. Ex quibus et pro instantanea sanitate recuperata supradictis medijs existimauimus istud factum miraculo insigni adscribendum fore, & 3º gradui attribuendum ex rationibus supra adductis ex doctrina D. Thom. c. d. q̄ 105. art. 8. in corpore uers. 3º modo.

MIRACULUM III.

De instantanea sanatione crucis intercessione famuli Dei Isidori ex contactu Rosarij, quod corpus illius Sancti ceteri

Catharina Fernandez ex quodam partu superuenit in Cruce quidam

tumor

tumor, ibique' plaga magna, prout manus fuit causata, sicque' per plures dies continuavit magno cum dolore, et per Chirurgos medicamenta adhibita nullatenus profuerunt, quin potius Doctor Qui xar Chirurgus Regie' Maiestatis, qui illam visitavit, dixit, omnino morituram ex illa infirmitate, nisi crux secaretur. Vnde preparavit instrumenta pro dita' secatione facienda, & interim cum Catharina audiuisset in Ecclesia S. Andree corpus B. Isidori esse' discoopertum instanter petijt, ad dñam Ecclesiam deferri, prout se contulit, quamvis magno cum dolore, & labore claudicando, & postquam ad d. Ecclesiam peruenit cum pte' multitudinis Populi non posset ad beatum corpus accedere, petijt à quodam Clerico, ut dignaretur quedam Coralia, que' illi dedit tangere corpus S. Isidori, prout Clericus fecit, & coralia Catharine' restituit, quibus ipsa commendans se maxima cum deuotione, & lacrymis Seruo Dei Isidoro plagam tetigit, & illico dolor cessauit, & ipsa fuit adeo subleuata, ut sanam se à dñi infirmitate iudicauerit, prout realiter sanauerat, ita uedamum redierit absque' dolore, et de per se sine' ulla claudicatione, intra tres, uel quatuor dies nullis medicamentis humanis adhibitis, sed tantummodo tactu' ad. Conalium plaga fuit clausa, & sana, nec postea reuiuic, quod Chirurgt, & qui huic facto presentes fuerunt, aut intellexerunt pro miraculo intercessionis B. Isidori ab omnipotenti Deo habuerunt

Et istud factum probari sufficienter visum fuit ex duobus testibus coram Ordinario examinatis, & postea ratificatis in Rem. nempe 15. iux. 31 Interrog. fol. 105. & seq. et 34 fol. 270 & seq. qui deponunt de visu, et certa scientia, & quod interfuerunt omnibus predictis. Quibus accedit depositio eiusdem Catharine' coram Ordinario facta super s'o arlo in comp. fol. 95. in qua et si morte' preuentu' non potuit ratificari, attamen ad sunt testes recognoscentes illius depositionem, & de' eiusdem legalitate' testantes, &

Et sic illius dicto. Similibus alijs Remissorialibus plurimum tribuendum
 censuimus. Nam quoniam causa Canonizationis illiusque reservata sit
 cognitio soli Summo Pontifici e. i. de Reliq. Et venq. sanct. et ibi Abb.
 Et D. D. Greg. Jup. in l. 66. tit. 4. part. 1. Cles. 2. August. Triumph. de
 Potest. Eccles. q. 14. art. 1. et 2. Troil. de Canonizat. Sanct. lib. 2. Ca.
 stellan. eod. tract. q. 3. p. 1. Autamen non exco. reperitur interdictum Or-
 dinarijs, quod possint informationes super vita. Et miraculis recipere, qui
 dicuntur Processus informativi. Et testibus sic examinatis maxime defer-
 tur, presertim insimul cum alijs Remissorialibus. Et in Relatione S. Ray-
 mundi p. 1. art. 2. censuimus. Et in illa S. Caroli per 1. vers. quia Medi-
 olanenses. Et eo maxime quando horum testium depositiones fuerunt ser-
 uatis seruandis compulsat. e. eorumque legalitas alijs testibus Remiss^{ior}
 probata. Et in casu nostro. Et cum morte preuenit non potuerunt de nouo
 examinari. Et ratificari. Rot. dec. 194. n. 2. p. 1. diuers. Borg. decis.
 13. n. 42. circa med. p. 1. Hond. cons. 17. n. 63. lib. 1.

Ex quibus fuimus in sententia istud factum sic comprobatum miraculo
 insigni intercessione B. Iudori per D. O. operato adscribendum fore.
 Constat enim de grauitate infirmitatis. Et statu secundi crus, aut mor-
 tem subeundam. Et quod in hoc statu Catharina B. Iudoro deuote se
 commendaue. Et tactu pedum Coralium, que tetigerant corpus Serui
 Dei repente sanata fuit, que omnia miraculum concludere satis ex su-
 perius notatis apparet. Et ex eisdem constat. 3. gradui hoc miraculu
 attribuendum esse, cum respectu mali, quo euenit ista instantanea
 sanitas superet omnes vires totius Nature create iuxta D. Thom.
 do. art. 5.

MIRACVLVM IV

De Ceco mirabiliter intercessionē Serui DE I
illuminato

Cum quadam die pro impetranda pluuia terre necessaria intercessionē
B. Isidori illius corpus Populo ostenderetur, & plures deuotionē moti
ante altim corpus assisterent, & orationi vacarent, inter quos aderat
homo quidam Cecus nomine Benedictus, qui repente surrexit & vo-
ce magna clamauit. O vos omnes, qui adestis surgite, quoniam opera-
tus est uirtutem Dominus per huius Sancti sui gratiam erga me. Ec-
ce qui cecus fueram, iam gaudens uideo ex huius Sancti gratia, quod
omnes circumstantes, et Benedictum antea cecum agnoscentes, posteaq;
uidentes illum illuminatum, hoc pro maximo miraculo reputarunt.

Et nos illud probari censuimus ex predictis historijs, & maxime Ioannē
is Diaconi, et Ioannis de Quintan. Alphoni de Villegas, & Ioannis de
Mariet, & Fris Frmcisci Ortis locis supra citatis, quibus accedunt duo
testes Remi de publica uoce, & fama nempe 3° testis super 2° reg^o ad
40. arlos fol. 75. et testis 16. super 24. fol. 116. quæ probationes suf-
ficientes censentur, cum uersemur in facto antiquissimo ante predicti
Ioannem Diaconum, qui de anno 1232. in humanis agebat, ut non
semel superius hanc conclusionem de iure procedere firmauimus.

Idem et iudicauimus, istud factum miraculo esse tribuendum, cum cecus
absque ullis remedijs naturalibus repente intercessionē S. Isidori lumen
recepit, quin et existimauimus 2° gradui adscribendum fore, cum non
consideremus id quod fit, sed id, in quo fit, & sic quamuis Natura.

ualeat homini lumen prebere. non tamen ceco, & sic cecii illuminatio
excedit omnes facultates totius Nature creat. & pertinet ad 2^m gradu
iuxta D. Thomam d^o art. 5°

MIRACVLVM V

De laborum morbo Perechie a Medicis derelicto. & Sacra-
mentis susceptis intercessione B. Isidori. & aqua quam cre-
ditur de fonte illius reperit sanato.

Alphonsus Gallo Aurifex incola oppidi Madriti incidit in morbum
Perechie dictum, & licet per medicum illi plura remedia adhiberentur,
nihil profuerunt, immo analitia infirmitatis, cui complicatus erat morbis
Stupor, seu Modorra in tantum creuit, ut omnino a medicis fuerit derel-
ictus, Sacrosanctumque Sacramentum Eucharistie suscepit, cui ex-
stenti in tanto periculo eius mater dixit, ut se commendaret B. Isido-
ro, quod infirmus ex corde preceperat, & ex deuotione eiusdem petijt si-
bi dari aquam fontis eiusdem Sancti, & quia erat de nocte, et sero, ac
de tempore hyemis, & fons prelatius erat in longinquo, itoluerunt ad
fontem accedere, sed aliquo spatio temporis transacto, mater filio infir-
mo aliam aquam prebuit dicens, fuisse allatam de fonte S. Isidori, qua
Alphonsus magna fide, & spe cum illa sanandi, et Sancto Isidoro se-
deuore commendans, potauit non in pauca quantitate, et quam primum
eam bibit, febris ab illo recessit, salutemque recuperauit, ita ut sequen-
die Medici, qui ad illum ad visitandum uenerunt, sanum, & in colu-
mam inuenerunt, ac omnes deum instantancam sanitatem intercessionem
B. Isidori attribuerunt, quin et ipsi medici dicentes, esse impossibile
illa

illam consequi valuisse. Nullis remedijs humanis.

Quod factum probant quinque testes tres Remissoriales nempe ipse infirmus, ac illius mater, & uxor, et alij duo Comp^{les} examinati coram ordinario, & omnes quinque de visu, & certa scientia, que probatio nobis visa fuit legitima. Et quamuis duo testes comm^{uni} Ordinario examinati, morte preuenti, non potuerint repeti, & notificari in Remissoriali, nihilominus illis multum deferendum censuimus, stantibus alijs tribus Remissorialibus, & alijs deponentibus de eorum legalitate ex his, que supra adduocimus hoc artic^o mirac^o 3°.

Qua legitima probatione stante, venimus in sententiam, primum factum iure merito insigni miraculo 3^{ij} gradus per Deum intercessionem S. Isidori operato referendum esse, cum interueniret imploratio auxilij eiusdem Sancti deuote ab infirmo interposita, necnon a Matre, uxor, et circumstantibus, & inspecta grauitate, & implicatione morbi, & quod perduxit infirmum ad statum, quod illum Medici pro desperato reliquerant, & equali fide in Deum, & Sanctum, quam illius fontis petijt, & credens, de d^{cto} fonte sibi allatam, illam bibit, & illico a febre liberatus, quin et ab omni predicto morbo fuit, siquidem Medici sequenti die illum inuenerunt sanum, & infra paucos dies a lecto surrexit. Unde ista sanitas instantanei cum supra ponderatis, miraculum euidens arguit.

MIRACVLVM. VI.

De multiplicatione cibi, & vini non sufficientis pro xxx pauperibus, & eod. die miraculosa multiplicatione fore 300 pauperes fuerunt. quia et plurimum superauit alijs pauperibus cibandis.

Anno M D. C. IX. Cum Confratres Confraternitatis B. Isidori quadam die solita conuenissent insimul ad manducandum pro multitudine Confratrum multo minus edulij remanserunt, quam opus esset pro xxx pauperibus subueniendis, et nihilominus Hieronymus Felix eiusdem Confraternitatis tunc Thesaurarius ad illam sero accessit, secumque introduxit fere 300. pauperes, quos cum Officiales dñe Confraternitatis uiderent, dixerunt dño Thesaurario, ut quid tot pauperes adducebat, cum nec portio pro xxx pauperibus superasset. Et cum alius Officialis in Coguina urnas pulmenti requisuisset, illasque omnes vacuas reperisset, excepta illa, in qua portiones pro paucis pauperibus seruiabantur, dictus Thesaurarius dixit: Deus, & Sanctus Isidorus adhibebunt remedium, quibus uerbis sic prolatis firmaspe in Deo, & S. Isidoro, in cuius honorem illa Confraternitas crecta fuit, omnes illos pauperes sic introductos discumbere fecerunt, & illis ministrare ceperunt de edulio, pane, & uino sufficienter pro uno quoque refectendo, & plurimum superauit pro alijs pauperibus cibandis, & quod notatu dignum est, quod pro dictis pauperibus non aduenit in Confraternitate nisi uinca tantum ampboru uini, que ita multiplicata fuit diuinitus, ut sufficeret pro omnibus, & non parum superasset, quod omnes circumstantes promiraculo ab omnipotenti Deo inuocatione,

3

& inaccessione Serui sui Isidori acclamarunt, & pro illo Deo, & San-
cto gratias retulerunt.

Istud factum probant in Rem. iux. 12. Interrog. testis 176 qui est ipse:
meo Thesaurarius fol. 480. & testis 150 fol. 487 151. fol. 488 & 177.
fol. 481. & 178. fol. 484. omnes de visu. & certa scientia huius facti.

Ex quibus illud probari sufficienter censuimus. & miraculo insigni adser-
bendum fore ex ipsidemmet rationibus, quas adduximus supra in 2º mi-
raculo in vita Serui Dei Isidori facti, quas hic transcribere superfluum
duximus, quoniam et excusauimus, hoc miraculum primo gradui referen-
dum fore iuxta D. Thom. d. 4. q. 105. art. 3. in corpore. v. c. vno modo. &
latè adduximus ad hunc finem in dicto 2º miraculo.

MIRACULUM VII

De laboranti per tres menses continuos febrilis febribus, pro-
fluuiis, & rennis profluuio, ac à Medicis desperato, et Sacramen-
tis, etiam extremæunctionis, receptis, & in articulo mortis tantis
tunc, intercessione, et Isidori, et bibebeinde aqua illius fontis re-

Hilarius Cimbron Notarius. & Incola Madriti inquamdam febrem mali-
gnam incidit cum vomitibus, & ventris profluuio, sicque durauit per tres
menses in quibus Doctor Hernandez Medicus Maiestatis Catholice, &
Doctor Iudouicus de Orison medicus, & Chirurgus illum uisitarunt, &
quamplurima remedia adhibuerunt emissionis sanguinis purgationū cucur-
bitarum fomentationum cordialium, unctionum, & infirmitas in tantum de-
uenerat incrementum, ut nulli penitus remedio cederet, sicque infirmus debi-

tatus. & viribus debilitatus exillibat, quamobrem medici ordinarunt,
ministrari illi Sacramenta, & tandem extremam unctionem, & uidentes
infirmi statim medici quadam nocte illum dereliquerunt desperatum cum
animo ipsum amplius non visitandi, quin et candelam B. Mariæ de Rosa-
rio quasi constitutus in articulo mortis incensam habebat, & eius pater ip-
sum ad bene moriendum adiuuabat, Deoque commendabat, quia pater D.
Hernandez Aixerat, vix ad tertiam noctis horam peruenire posse. Ipse au-
tem egrotus deuotione B. Isidori illi se ex corde commendauit, & aquam
illius fontis bibendam petiit instanter, quam illi Doctor Hernandez dene-
gauit, dicens, esse crassam, et quod citius illam bibendo moreretur, stante
ventris profluuio. Postquam autem medicus recessit idem egrotus persisti-
t in petenda dca aqua, que illi fuit ministrata per quandam mulierem ibi
absentem, & conuenit, prout illam bibit, Sanctoque Isidoro se commendauit,
somno fuit correptus, & sudore per duas horas, et excitatus a somno se ip-
sum inuenit liberum a febre, ac infirmitate, adeo ut si debilitas permisisset
illico lecto surgere potuisset. Et circa mediam noctem d. Dr Hernandez,
qui Hilario erat vicinus, se contulit ad illum videndum, credens, iam
obijisse, & illum reperit cum tanta melioratione, ut valde admiratus re-
manserit, & quæstere, & audiuerit, quod euenerat, ut supra dictum est,
sicque firmavit, miraculum maximum esse, & sequenti mane alter Me-
dicus Doctor Oreson accessit ad eundem infirmum, quem in dco statu no-
tabilis meliorationis inuenit, illique fuit renunciatum quid acciderat, &
obstupuit, admirationeque plenus vna cum dco Hernandez firmavit, illud
esse miraculum, & pro egli dei Medici illud Matrici acclamarunt, ma-
ximè quia post hæc nullum aliud remedium naturale infirmo adhibitu
fuit, & infra octo dies omnino incolumis a lecto surrexit.

Robantur sup^{ca} tribus testibus nempe 87. in Rem. super 12. Interrog. fol.

277. et 68. testis super eodem fol. 276 et 80. fol. 275 ex quibus unus est ipsemet Hilarius Cimbron, alia vero Antonia ipsius uxor, qui de certa scientia, & visu deponunt. S' vero est Doctor Orefon alter ex Actis Medicis, qui optime de infirmitate, & remedijs adhibitis, & qualiter ipse et Doctor Hernandez ipsum infirmum pro desperato reliquerant, & tandem de statu infirmitatis ad quem egrotus perueniret, & de repentina melioratione & quod ex his intercessionibus Isidori iudicauit hoc miraculum fuisse inigne, quam probationem et nos sufficientem iudicauimus.

Quin et factum primum sic probatum miraculo adscribendum fore censuimus operatum per D. O. intercessionem Sancti sui Isidori, cum constet de grauitate, & malignitate infirmitatis, & quod durauit per tres menses, & de remedijs quamplurimis illi adhibitis, quibus infirmitas cedere non uoluit, & de statu desperationis, ad quem peruenit, ita ut medici tanquam omnino moribundum dereliquerint, credentes, in illa nocte obituros, considerantesque aquam de fonte quam bibit iuxta dictum medicorum, sancte ueneris profuuium, morem acceleraturam, & quod postquam illam bibit, & deuotione B. Isidori Deo, et illi infirmus se commendauit, illico somnus, & sudor superueniunt, a quo excitatus repente sanus, et a febre, & de infirmitate liberatus, fuit repertus, que repentina sanatio coniuncta proximo statui lethali, in quo infirmus existeret, manifestum insignis miraculum inducit, Archid. in c. nec mirum 26. q. 5. n. 8. & ibidem Bellam n. 3. & 9. Et hoc non quia Natura non possit remedia similibus egrotis prebere, sed quia non incontinenti, & modo, quo Hilarius sanitatem recuperauit. Unde quoad modum istud factum excedit, superatque omnes vires totius nature create, sicut adscribendum fore s' gradu existimauimus ad tradita per D. Thom. d. 4. c. 105. art. 5. in corpore uers. 3. modo

et obstat, uidetur, quod non illico potuerit infirmus a lecto surgere,

quin octo dies prius transierunt. Quia responderetur non eo minus
huiusmodi sanitatem repente recuperatam dici debere, cum malitia in-
firmitatis, que ad articulum mortis infirmum perduxerat sic conside-
randa. At illaque in instanti infirmus fuerit liberatus, quanquam
postea ante octauam diem a lecto omnino incolumis surgere non uolu-
erit. hoc enim ex accidentibus, nempe ex debilitate maxima à malitia,
& diuturnitate infirmitatis causata prouenisse clarum est. Et pro mira-
culo sufficit instantanea liberatio à malitia infirmitatis, que eorum
morti destinabat, et per Arabiā et Bellam. Vbi supra Castellan de
Canonizat. Sancti q^o 6. p^o h^o. v^o s. quæro an sit necesse per totam, Et
pluries fuit firmatum in alijs Relationibus.

MIRACVLVM VIII

Ruina cuiusdam muri oppressa: quidam mulier nomine
Balthassari ac tres filij, et una famula, omnesq^{ue} uocabiliter
male affecti, intercessionē B. Madari instantaneam salutem,
recuperarunt.

Balthassara Ortiz uxor Christophori Roche natumulus Oppidi de Val-
demoro Iurisdictionis Madriti cum esset domi sue insimul cum tribus
filijs, & una famula, quidam paries eiusdem domus repente corrui-
t. Et omnes predictos oppressit. Et Balthassaram, duasque filios in ca-
pite percussit, ita ut matris os crans obtuserit, illudque taliter oppres-
serit, ut coricuum caperet pugnum, ossaque in eis sonarent, illaque
pregnante etiam uenere lapides grauiter offenderunt, ex quo sensus
amisit, & quasi stolidā remansit, filiam uero quamuis paries in

corpore

corpore tetigit non ita fuit leſa. famulam autem cum brachio ſpaſi-
mo affecto reliquit. Et tantus fuit illius ruine impetus, vt lapi-
des. Porticus. ſeu Arrii magnam damnum paterentur. Et cum ma-
ritus domum veniſſet. ſuamque familiam ita male ſe habentem re-
periſſet. illico ſe contulit ad Eccleſiam S. Andreę. ibique auxilium
B. Iſidori maxima cum deuotione. Et afflictione poſtulauit. ipſeq;
promiſit. nam Nouenam facere ſi ſalutem p̄e ſue familie a Deo
impetraret. Et ab Eccleſia maxima cum fiducia. Et ſpe hanc gratiam
conſequendi medio S. Iſidori reſeſſit. Et continuo vocauit D.^{nm} Ollos
medicum. Et Chirurghum S. M. et Ioannem Leonardum Barbicoſonem.
Et Chirurghum. quos ſecum adduxit. Et illi inuenerunt Baldeſſarum.
filias. Et famulam in ſtatu ſupra relato. Et Baldeſſarum in periculo mor-
tis conſtitutam iudicauerunt. Vnde ordinarunt. vt illico de anime diſpo-
ſitione curaret. illique quoddam Emplaſtrum in parte capitis leſa ap-
poſuerunt. Vt frigus illi non offenderet. animo in die ſequenti ſecun-
di carnem capitis. Vros damnicatum videre poſſent. Et iudicatione
ſumere de modo in curatione ſeruando. Et tam illam. quam ceteros
plebeborum. nullo alio tunc eis remedio adhibito. Et cum die ſe-
quenti rediſſent ad dros infirmos viſitandos inuenerunt Baldeſſa-
rum valde bene ſe habentem. Et os enarū valde ſubleuatum. Et in ſuo
loco equaliter reſiſitum. quod illis magnam admirationem cauſauit.
Dixeruntque. eſſe quidam miraculoſum. Et maxime cum nunq; febris fui-
ſet correpta. Et quod in omnem euentum pro illius Curatione ſiliorum.
Et familie opus fuiſſet aliquibus diebus. Et cum intra triduum filij.
Et famula ſani ſurrexiſſent. Et mater intra idem tempus ſurgere po-
tuiſſet. tamen ex Conſilio per alios duos dies in lecto permansiſſet. po-
ſteaque omnino liberi ab illo exiuit. nullo alio ſibi naturali medica-

mento applicato, nisi quodam Ceroto, ipsisque Chirurgis maritus retu-
lit. qualiter ipse B. Isidoro suam uxorem, & familiam in hoc periculo
constitutam commendauerit, & quod illius intercessione credebatur hanc
gratiam impetrasse, & Chirurgo hoc pro miraculo habuerunt. Quibus
accedit plurimum ponderandum, quod ista mulier sic grauida post
sex menses filium peperit viuum cum tribus rimis in capite, quarum
quaelibet digitum capiebat, filiusque vixit per tres hebdomadas, & tunc
obijt. non ex hoc accidenti, sed ex alia infirmitate superueniente in
se periculosissima vulgo dicto Carotillo.

Probari autem huiusmodi factum legitime iudicauimus ex quatuor testi-
bus de visu. & certa scientia in Rem. super 10. Interrog. deponentibus,
quorum duo sunt ipsa Balbassari, & eius maritus, & 3us est alter ex
dictis Chirurgis, & sunt in Rem. a fol. 218. usque ad fol. 223.

Quod factum ita probarum insigni miraculo intercessione serui Dei Isido-
ri operato referendum censuimus considerata deuotione, fide, et spe, quibus
maritus suam familiam B. Isidoro commendauit confertus se ad Ec-
clesiam preces Deo, & Isidoro effundendi causa pro sanitate familie, et
priusquam medicum, & Chirurgum quereret, nec aliud remedium huma-
num infirmis adhiberet, & autem grauitate infirmitatis precipue Bal-
bassari, & quod Chirurgi illam in mortis periculo, constitutam etalide-
runt, & quod decreuerunt, carnem secare pro damno discooperiendo, &
curatione dirigenda, & quod os erat obtusum eo modo, quo supra di-
ctum est, et quod a se ipso in loco suo illud repositum sequenti die in-
uenerunt, & quod emplastrum pro frigoris defensione appositum non
habebat virtutem primum effectum operandi, & quod repente operatus
fuit, & sanitas tam breui tempore a filij matre, & famula recuperata
quod vires totius Nature creatae circa modum excedere videtur.

unde

Vnde secretum gradum istud miraculum merito obtinere debet.

MIRACULUM IX

**De Pueri à Natiuitate rupto, & intercessione serui
Dei Isidori mirabiliter sanato**

Didacus filius Domini de' Gaurindo eme à Natiuitate ruptus, & spatio quatuor annorum fuerunt illi plura remedia adhibita, et cum non prodesse. Pater decreuit iuxta consilium cuiusdam magistri ruptorum ipsum aperire. At tamen quaedam Vicina nomine Mariana Quintero matri pueri dixit, quod nunquam filium aperiri consentiret, sed potius illum seruo Dei Isidoro commendaret. Nouenamque, & missa illi promitteret, quod insimul cum dea Mariana mater pueri adimpleuit, qui in progressu nouem meliorare cepit. & illa finita intra paucos dies salutem recuperauit, quod omnes miraculum insigne reputarunt.

Et istud factum, ex quatuor testibus probatur Remiss. super 12 Incer. deponen. tampe Pre. & mte pueri. dictoq; magistro ruptorum, quorum unus est in Rem. testis 46. fol. 214. & alij 47. fol. 215. 48. fol. 216. & 76. fol. 206. & omnes deponunt de visu, & certa scientia.

Ex quorum depositionibus factum istud probari censuimus, quin et maximo miraculo attribuendum fore attenta grauitate, & duritate infirmitatis à Natiuitate pueri, & attentis remedijs illi adhibitis non proficientibus, & quod quando spes non aduenit eius Curationis, sed necessario erat deveniendum ad aperturam intercessione Serui Dei Isidori, & missa pencta, nouenamque finita absque illis alijs medicamentis naturalibus salutem in instanti recuperauit. Et quamuis aliquot pauci

die post nouenam, & ante integram recuperacionem salutis transie-
runt. non eo minus repente sanatus dici debet ex adductis supra
in xij. miraculo post mortem. quin et existimauimus 3.º gradu atri-
buentium esse. cum vires nature quantum ad modum istud factum
excedat, vt supra non semel notauimus.

MIRACVLVM X

De curru onusto is personis inter homines, & pueros ad
maximum precipitium cum omnium periculo decidentis, & traen-
tatione seru. Dei Hildari omnibus mirabiliter

Cum quidam homines cum vxoribus, & filijs in curru duarum mularum
ad heremitorium B. Hildari ascendissent causa deuotionis, eiusdem Sancti
ibidemque magnam diei partem consumpissent, cum iam domum reuer-
terentur, in descensu ab heremitorio valde erecto, currus tanto impetu
descendere cepit, quod detineri non fuit possibile, nec Auringa mulas
cohibere potuerit, quo impetu, & cursu currus peruenit ad onem cuiusdam
Rupis tendentis ad maximum precipitium versus flumen, ita ut altera
mula ibidem interra ceciderit, altera vero versus precipitium in acre
suspenda permaneret, cuius pondus erat sufficiens pro toto curru euer-
tendo, & in precipitium mittendo cum vix periculo omnium in curru
stantium, in quo ita euidenti periculo omnes acclamare, & inuocare ce-
perunt auxilium B. Hildari: quo inuocato, currus in ora dei precipitij
firmus permansit, ita ut omnes intus currum venientes, potuerint in-
columes ab illo exire, & liberi, & funes mule suspende rumpere, quo

facto

facto, mula in precipitium cecidit, quod omnes pro insigni miraculo ha-
buerunt. Et in gratiarum actionem Tabulam casu isto depicto Isidoro
obtulerunt, et in dicto illius heremitorio appenderunt.

Idud factum probant quatuor testes de Visu, Et certa scientia, qui om-
nes in dicto curru veniebant, et sunt in Rem. 66. testis fol. 243 6. fol.
244. 63. fol. 238. et 64. fol. 239. omnes iuxta 12^m.

Ex quibus hunc euentum insigni miraculo adscribendum censuimus, cum
precipitatio currus, periculumque omnium in illo venientium euidens ap-
pareat, si quidem impetus, quo currus descendebat, clare ostendit, quod
nullatenus absque maximo humano adiutorio (quod defuit) currus potu-
isset firmari in ora rupis, versus precipitium superum, maxime cum
iam altera mula ad oram pertransisset, Et in aere versus precipitium
suspensa remansisset, cuius pondus maius, Et euidentius periculum,
precipitationis currus reddebat. Vnde cum absque aliquo adiutorio,
sed sola S. Isidori inuocatione Currus in dicta Ora firmus steterit, Et
omnes utrius venientes potuerint ab illo exire, Et liberari, colligitur
miraculum maximum Dei benignitate, Et intercessionem S. Isidori opera-
tum, quod et 3° gradui ex superius deductis attribuendum existimauim-
us.

MIRACVLVM XI

De laborante infirmitate vulgo dicta Carocillo cum tribus
Carbunculis intus illulam gutturis, Et a medicis desperato
intercessionem B. Isidori infanti sanato.

Adrianus Felix iuuenis xvj. annorum per nouem dies laborauit infirmi-

tate vulgo dicta Garotillo. cum tribus carbunculis in eis Guttur. ita ut neq[ue]
 manducare. nec bibere. nec loqui valeret. Et quamvis quamplurima reme-
 dia à quatuor medicis. qui illum curabant. sibi adhibita fuissent. tanta e-
 rat malignitas acculorum. ut nullo remedio cedere voluerint. Et tandè
 ingrauescente infirmitate. Et quasi à medicis desperatus. qui illum mori-
 bundum cogitabant. in scriptis. cum loqui non posset. petijt. sibi adduci
 quandam imaginem B. Isidori. quam in suo cubiculo habebat. Et illa se-
 bi allata. conde. Et animo lacrymis perfusus ab eodem sancte deuote pe-
 tijt. ut sibi in illa necessitate auxilium prebaret. Et subito quodam som-
 no. Et sudore correptus. in somnis visum fuit. B. Isidorum ipsum fuisse al-
 locutum. Et dixisse. quod esset bono animo. Et haberet fiduciam in Deo.
 quia ex illa infirmitate non moretur. Et post tres horas à somno excita-
 uit gaudens. Et alacris ac vultu subleuatus. Et cum notabili melioratione.
 Et illico accessit vnus ex deis medicis. Et cum quibusdam Instrumentis
 ferreis ab interiori gutturi extraxit quoddam fructum carnis putide.
 Et sanus remansit. loquendumque illico recuperauit. Et melioratio renouan-
 tum incrementum. ut in breui omnino sanauerit. quod omnes quatuor me-
 dici videntes. in magnam eraxit admirationem. Et cum ipsis dictu fuisset.
 qualiter Adrianus B. Isidoro se commendauit. successum miraculosi
 iudicauerunt.

Hoc factum legitime probatum nos certum ex quatuor testibus de visu.
 Et certa scientia. inter quos adsunt pater Infirmi. pater. Et mater illius. Et
 vnus ex dictis medicis in Remissoriali super 12. Interrog. fol. 267. 268.
 Et 274.

Ex qua probatione fuimus in voto. huius factum merito ascribendum esse in-
 signi miraculo operato intercessione B. Isidori. cum illius auxilium ab in-
 firmo deuote et instantè fuerit imploratum. Et infirmitas ex sui natura

Sit

sit periculosa. & pro maiori parte lethalis. Et medicus Arevalo testis su-
 p' iudicibus expressè deponit. considerantes etiam remedià adhibita nihil
 profuisse. Et statim ad què infirmitatis gravitas egrorum adduxit. quò
 medici illius salutem non sperabant. quin potius ut dicit Doctor Areva-
 lo deponit. summo mane quando ad domum infirmi accessit. timebat ià
 illum defunctum reperire. Et cum sic existens. inuocato auxilio Sena
 Dei repente subleuatus fuerit. meliorationemque notabilem senserit.
 Et breui tempore integram sanitatem habuerit. necessario infertur ad
 maximum miraculum. illudque 3º gradui attribuendum esse respectu
 modi. Et instantaneæ recuperationis salutis. quod in modo omnino ex-
 cedit vires omnes ceteris naturæ creatæ.

MIRACVLM XII

De Puerò continuis febribus. & fluxu laboranti. et à mè-
 dico desperato in cecessione B. Isidori instantaneam san-
 itatem recuperanti.

Alphonsus puer 4 annorum continuis febribus. & fluxu venæ labo-
 ravit per octo dies continuos. & interim plura illi remedia applicata
 fuerunt per Doctorem Lopez. non tamen iuuantia. sed malitia infirmita-
 tis in dies crescente. puer à medico fuit desperatus. Et sequenti die un-
 mo mane pater. & mater illius ad illum videndum accesserunt. illumq;
 iam frigidum. & fere mortuum inuenerunt. Unde Pater ad Ecclesiam Sancti
 Andree pro commendando eius filio B. Isidoro se contulit. mater vero
 remansit querendo syndonem. Vbi filium. quam sepeliendum iudicabat.
 inuolueret. Cum vero pater à Ecclesia ingressus fuisset. humiles et

deuotas preces; lacrymis effusus. B. Isidoro pro salute sui filij effudit,
promittens illi aliquas missas celebrari facere: qua oratione peracta alter
filius eorundem Ioan. Ioseph vocatus de mandato matris Patris in dia
Ecclesia denunciavit. qualiter Alphonus iam erat sanus. & collas,
seu ciambellas, vel resquillas vulgo dictas petebat ad manducandum,
quo audito, pater p̄e gaudio, & pro tanto beneficio Deo. & S. Isidoro
gracias reculit, missasque promissas celebrare fecit, & illico ad domum
se conuulsi, filiumque ab infirmitate liberum inuenit, qui eodem die à
lecto surrexit, & ex tunc semper sanus permansit. et medicus quinco
omnes miraculum hoc magnum iudicauit. cum nulla medicamenta pro
desse potuissent, & intercessione Serui Dei salutem repente recu-
perauit.

De hoc facto deponunt de visu, & certa scientia pater, & mater eiusdem
infirmi, & quedam soror patris. Et quumuis pater tantummodo in
Rem. fuerit examinatus, alij vero duo testes tantummodo coram Ordi-
nario, & more p̄e preueni non potuerint rep̄e in Rem. Nihilominus
cum ex alijs testibus Rem. de duorum testium legalitate constet, oxi-
stimauimus, quod insimul cum patre teste rem. esset omnibus simul
fides adhibenda. & resulter probatio legitima ex adductis s̄ in 3.
miraculo.

Et hinc sumus in sententia, hoc factum attribuentium esse miracu-
lo operato à Deo Omnipotenti intercessione serui sui Isidori, prece-
dente Patris inuocatione, & petitione, & stante gn̄antate infirma-
tis in puero tenero, & ita parue ætatis. Et cum peruenisset ad ter-
minum, quo à medico fuerat desperatus, & ab omnibus pro moribun-
do habitus, & atenta instantanea salutis recuperatione. Ex
quibus omnibus miraculum inferri censuimus, illudq; attribuentium

30 gradui ex rationibus sepius supra allatis.

MIRACULUM XIII

De infirmo quodam graui morbo, et acuto, remedijs applicatis non proficienciebus. Et à Medicis desperato. pameisimoq; correpto; potu aquae fontis B. Isidori in instanti sanato.

Doctor Augustinus dela Fuente Aduocatus Madriti in quandam infirmitatem valde grauem. Et acutam incidit. itaut medici intra biduum illum moribundum iudicauerint. illique ordinauerint. ut animae rationem haberet. prout infirmus fecit. Et Sacramentis Poenitentiae. Et Sacro Sanctae Eucharistiae se preparauit. Et remedia quamplura illi adhibita per medicos nullatenus proficiebant. Unde et illi quandam portionem ordinarunt. dicentes. quod si illa non operaretur. infirmus moreretur. qua per ipsum sumpta. illico illam euomuit. sicque nullam operationem fecit. quin pameisimo correptus fere morti proximus iudicabatur. qui tunc eo modo. quo potuit aquam fontis S^{ti} Isidori petijt. qua illi ministrata. Et cum primum illam bibit. petijt à circumstantibus. quia ipse non poterat. quod ter credo recitauerit. prout fecerunt. Et oratione finita incontinenti liber ab infirmitate. sanusq; euasit. itaut Doctor Mena vnus ex d^{ctis} medicis cum ad illum accessisset. ipsum sanum. Et incolumem iudicauit. de quo valde admiratus. quesiuit quidnam fecissent. quod salutem tam instantaneam infirmus recuperasset. et sibi reculerent. prout supra diximus. Et Medicus infirmo dixit. habens Successum pro valde miraculoso. quod

ageret gratias Deo, & S. Hidoro, & quod iam ipse non habebat quid
facere, cum infirmus sanus esset, & commendando ei bonum regi-
men, infirmum reliquit, omnes quoque presentes pro miraculo predicta
reputarunt.

Quatuor testes Rem^{les} de visu, & certa scientia de isto facto deponit,
quorum attestaciones legitimas probationes iudicauimus, maxime cum
inter ad. quatuor testes adsint ipsemet infirmus, ac ipsius uxor, &
mater, qui peis interfuerunt, & sunt in processu Rem. a fol. 391
usque ad fol. 394.

Nosque factum supradictum sic legitime probatum pro miraculo insigni-
bimus, mediane aqua fontis S. Hidori, & illius intercessione a D.
O. operato, considerata grauitate infirmitatis, que tot remedijs nulla-
tenus cedere uoluit, & quod malitia illius incrementum ue-
nit, & medici desperatus fuerit, & ab omnibus pro moribundo iudi-
catus, & quod cum primum d. aquam bibit, continuo ab infirmitate
fuit liberatus, integramque sanitatem recuperauit. Et cum quantum
admodum superet uires totius nature create 3° gradui adscriben-
dum fore censuimus ex D. Thom. Galij supra relatis.

E
x quibus omnibus concludendum iudicauimus, causam istam esse in
Votum trium
Roc
Auditorum
rali statu, ut iuxta S. R. E. ritum, & Sacrorum Canonum dispo-
sitionem (si S. U. placuerit) possit procedi ad istius Pamulow^{ensis}
solennem Canonizationem, & in numero Sanctorum adscriptionem in
forma Ecclesie consueta.

J. Sacrus Archiepiscopus bamasenus

J. Cap. Coimus Roc^{ensis} Decanus

Don Al^o mancardo de quirones Roc^{ensis} Auditor

10
L. d. f.

M
M
36

D/19 895C

MIS

ca de Santa Cr

860